

Άρης Βελουχιώτης (1905-1945)

Ο Άρης Βελουχιώτης (κατά κόσμον Θανάσης Κλάρας) γεννήθηκε στην Λαμία στις 27 Αυγούστου του 1905. Η οικογένειά του ήταν, με τα κριτήρια της εποχής, από τις πλέον επιφανείς στην πόλη. Ο πατέρας του, ο Δημήτριος Κλάρας, ήταν δικηγόρος και χρημάτισε μάλιστα και πρόεδρος του Δικηγορικού Συλλόγου της πόλης. Η μητέρα του, το γένος Ζέρβα (όπου πιθανολογείται μακρινή συγγένεια με τον Ναπολέοντα Ζέρβα), ανήκε επίσης σε οικογένεια συμβολαιογράφου. Η πατρική περιουσία περιλάμβανε κτήματα, ελαιοτριβείο και σαπωνοποιείο στην περιοχή της Στυλίδας. Αν και οι πολιτικές πεποιθήσεις του πατέρα του (αντιβασιλικός) δεν ταυτίζονταν με τις κρατούσες στην πόλη, ο τελευταίος συμμετείχε συχνά στα κοινά. Παρά την επαφή του με τα γράμματα, εξαιτίας και της μεγάλης βιβλιοθήκης του πατέρα του, ο νεαρός Θανάσης δεν τέλειωσε το Γυμνάσιο. Το 1919, σε ηλικία 14 ετών, εγγράφεται στην Αβερύφειο Μέση Πρακτική Σχολή Λαρίσης, του υπουργείου Γεωργίας, εκ της οποίας απεφοίτησε μετά τριετία ως γεωργοτεχνίτης με επίδοση «Καλώς» και διαγωγή «Καλώς». Μετά το πέρας των σπουδών του τοποθετήθηκε, από το Υπουργείο Γεωργίας, στο χωριό Μπουκιά (Παρανεότιον) της Δράμας και ακολούθως μετετέθη στην περιοχή των Τρικάλων.

Τα εφηβικά του χρόνια πέρασαν εν μέσω έντονων πολιτικών αναταραχών και ζυμώσεων (Βαλκανικοί πόλεμοι, Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος, Μικρασιατική εκστρατεία και καταστροφή, «εθνικός διχασμός», πολιτική οργάνωση της εργατικής τάξης, άνοδος των εργατικών αγώνων, κρατικές παρεμβάσεις και διώξεις κατά του ΚΚΕ και του συνδικαλιστικού κινήματος κλπ.).

Έπειτα από ένα σύντομο πέρασμα από την Γεωργική Υπηρεσία παραιτήθηκε και κατέβηκε στην Αθήνα (1923) όπου, μνήθηκε στο κομμουνιστικό κίνημα. Λίγο μετά την ένταξή του στο ΚΚΕ, ο Θανάσης Κλάρας κλήθηκε να υπηρετήσει την στρατιωτική του θητεία. Την θητεία του υπηρέτησε ως δεκανέας Πυροβολικού,

πλην όμως, αποκαλυφθείσης της δραστηριότητος του εντός του στρατεύματος, καθαιρέθηκε εκ του βαθμού του δεκανέα, επαναφέρθηκε εις τον βαθμό του στρατιώτου και προς σωφρονισμό απεστάλη στον πειθαρχικό ουλαμό Καλπακίου Ιωαννίνων, ο οποίος ήταν ένα στρατιωτικό κάτεργο της εποχής, ένα πραγματικό στρατόπεδο συγκέντρωσης. Προηγουμένως, όμως, έγινε όργανο του Γραφείου Πληροφοριών της Μονάδος του και κατέδωσε όσους στρατιώτες είχαν μνηθεί υπ' αυτού.

Όταν απολύθηκε από τον στρατό, γύρισε στην Αθήνα, ανασυνδέθηκε με το ΚΚΕ και χρησιμοποιήθηκε σε κομματικές δουλειές, ενώ παράλληλα εργαζόταν στον (παράνομο τότε) «Ριζοσπάστη» (1928).

Εν τω μεταξύ, όμως, από της ηλικίας των 20 ετών, δηλαδή από του 1925 είχε επιδοθεί επαγγελματικώς και σε άλλου είδους δραστηριότητες, δηλαδή ασχολήθηκε με κλοπές, πλαστογραφίες, ψευδορκίες και λοιπές αξιόποινες πράξεις. Μάλιστα, ο δεύτερος τη τάξει στην ιεραρχία του ΚΚΕ, ο Γιάννης Ιωαννίδης στην σελίδα 158 του βιβλίου του «Αναμνήσεις» παραδέχεται ότι ο Άρης Βελουχιώτης ήταν, πράγματι, «πορτοφολάς»! Συγκεκριμένα γράφει:

...Από το 1923-1925 μπήκε (ο Θανάσης Κλάρας) στη νεολαία, στην Ο.Κ.Ν.Ε. Είχε μπλέξει παλιά με πορτοφολάδες. Εμείς δεν το ξέραμε βέβαια αυτό. Κάποτε όμως οι αντιδραστικές εφημερίδες γράψαν ότι οι κομμουνιστές είναι αλήτες σαν τον Κλάρα...

Αυτό προκύπτει κι από το υπ' αριθμόν 21.722 πιστοποιητικό ποινικού μητρώου του, της Διευθύνσεως Εγκληματικών Υπηρεσιών, στο οποίο περιλαμβάνονται ένδεκα καταδίκες του σε φυλακίσεις μέχρι και τεσσάρων ετών. Η πρώτη καταδίκη του έγινε την 24η Ιουλίου 1925, οπότε καταδικάσθηκε από το Πλημμελειοδικείο Θεσσαλονίκης, σε φυλάκιση 2 ετών, για κλοπή. Μετά από μια τετραετία, στις 25 Σεπτεμβρίου 1929, καταδικάστηκε εκ νέου για κλοπή από το Πλημμελειοδικείο Αθηνών, σε φυλάκιση 20 ημερών.

Ο Βελουχιώτης θα επιβεβαιώσει και θα δικαιολογήσει την παραβατική του συμπεριφορά, με δημοσίευσμά του στον «Ριζοσπάστη» (9/9/1931), ρίχνοντας τις ευθύνες στην...σάπια κοινωνία που μεγάλωσε και στην έλλειψη ιδανικών, τα οποία απέκτησε με την ένταξή του στο ΚΚΕ.

Το χρονικό διάστημα που μεσολάβησε από την ένταξή του στο ΚΚΕ και την επιβολή της Μεταξικής δικτατορίας, η ζωή του Βελουχιώτη μοιράστηκε μεταξύ

των διαφόρων κομματικών χρεώσεων, των συνεπειών, των διώξεων (φυλακές, εξορίες κλπ.) και περιστασιακών βιοποριστικών δραστηριοτήτων (ως οικοδόμος, μπογιατζής κ.α.).

Την περίοδο της δικτατορίας του Μεταξά, ο Κλάρας συνελήφθη κατηγορούμενος για ανατρεπτική δράση, καταδικάζεται σε 4ετή φυλάκιση και εγκλείεται αρχικώς στις Φυλακές Αιγίνης το 1938 και από εκεί στις φυλακές της Κέρκυρας το 1939, όπου υπέγραψε «δήλωση αποκήρυξης του κομμουνισμού» κι αφέθηκε ελεύθερος. Έκτοτε διαγράφεται από το Κόμμα και συγκαταλέγεται, από τους «συντρόφους» του, μεταξύ των ανεπιθύμητων, χαρακτηριζόμενος με το ατιμωτικό στίγμα του «δηλωσία». Ο χαρακτηρισμός του «δηλωσία» θεωρείτο για τους κομμουνιστές ως ανεξίτηλο ηθικό στίγμα προδοσίας, ως ατίμωση και ως δειλία.

Ο Νίκος Ζαχαριάδης, ο αρχηγός του ΚΚΕ, ο οποίος, σημειωτέον, κρατείτο την εποχή εκείνη κι αυτός στις φυλακές της Κέρκυρας και, ως εκ τούτου, είχε προσωπική αντίληψη για την συμπεριφορά του Θανάση Κλάρα, και κατά την διάρκεια της τελικής ομιλίας του, της 14ης Οκτωβρίου 1950, ενώπιον της 3ης Συνδιάσκεψης του ΚΚΕ, λέει τα εξής, τα οποία δημοσιεύθηκαν στην σελίδα 818 της κομμουνιστικής επιθεωρήσεως «Νέος Κόσμος», Οκτωβρίου 1950:

Ο Βελουχιώτης (Κλάρας), εκτός από τα άλλα, ήταν και «δηλωσίας», Ο Κλάρας, που είχε στρατιωτικές ικανότητες κατσαπλιαδισμού, ίσως κάτι παραπάνω, σαν κομματική φυσιογνωμία ήταν ένας άνθρωπος που μόνο να χαντακώσει το Κόμμα μπορούσε. Καθόταν κι έτρεφε ψείρες, μεθούσε, έκανε όργια, δούλευε διαλυτικά και χαντάκωνε το κίνημα και τον Ε.ΛΑ.Σ. Παρ' όλο ότι και αυτός σε ορισμένα σημεία μπορεί να είχε δίκιο, στη βάση τάχθηκε ενάντια στο Κόμμα. Ήταν ένας μικροαστός τυχοδιώκτης. Όταν σφίχτηκε λιγάκι στην Κέρκυρα, ούτε ένα μπάτσο δεν έφαγε και λύγισε. Και έπειτα είχε αξιώσεις ηγέτη και καθοδηγητή. Το Κόμμα και όταν σήκωσε δική του παντιέρα. του έδωσε τη δυνατότητα και τον βοήθησε να σκεφτεί και να διορθώσει το στραβοπάτημα του. Δεν το έκανε όμως αυτό το πράγμα και πήγε και έφαγε το κεφάλι του. Ο Τίτο τον έβαλε και έφαγε το κεφάλι του».

Μετά από δώδεκα χρόνια πάντως, το 1962 ο ίδιος ο Ζαχαριάδης, αν και δεν έκανε λόγο για την «δήλωση μετανοίας» του Βελουχιώτη, φέρεται να έχει πει κατ' ιδίαν στον Αχιλλέα Παπαϊωάννου, ταγματάρχη του ΕΛΑΣ, που τον επισκέφτηκε στην εξορία του, στο Σουργούτ:

Ο Άρης ήταν ένας άξιος καπετάνιος. Λαϊκός αγωνιστής. Ήταν και έμεινε θρύλος. Άξιος αρχηγός του ΕΛΑΣ. Ένα ατίθασο και λογικό παλληκάρι. Ήταν ο νέος Καραϊσκάκης με την πιο πλατιά έννοια σε πανελλαδική κλίμακα. Τον θυσίασα μπροστά στο τοίχος της τότε Κ.Ε. του ΚΚΕ. Έχω βαρειά την ευθύνη γι' αυτό κι έχω ένα ασήκωτο βάρος στη συνείδησή μου. Έπρεπε να του μηνύσω να μπει στην Αλβανία και θα ήταν αργότερα ο φυσικός αρχηγός του ΔΣΕ.

Χαρακτηριστικά είναι επίσης και τα όσα σημειώνει παρακάτω ο Γιάννης Ιωαννίδης, ο υπαρχηγός του ΚΚΕ:

Ο Άρης πάντα ήταν νταής, ωσότου να κάνει τη δήλωση. Όταν ένιωθε την πλάτη του εξασφαλισμένη, σ' αυτά τα πράγματα πάντα ήταν εντάξει. Όμως πάντα είχε το αλήτικο στοιχείο πάνω του. Τον ξέραμε, είχε μια τάση προς την αλητεία. Μ' αυτόν γνωριστήκαμε αργότερα όταν μπήκα στο Πολιτικό Γραφείο. Αυτούς τους ήξερε καλά ο Ζαχαριάδης από τη νεολαία. Κάτι τέτοιους τύπους τους μάζευε ο Ζαχαριάδης, γιατί μ' αυτούς μπορούσε να κάνει και φασαρίες κτλ. Αυτός τους κρατούσε... Τον χρησιμοποιούσαμε σε ορισμένες παράνομες δουλειές. Να παρακολουθήσουν κανέναν για τον οποίον είχαμε υποψίες ότι είναι χαφιές για να τον πιάσουν στα πράσα. Η δουλειά αυτή ήταν μέσα στη φύση του, μέσα στο αίμα του... Τον πιάσαν, τον βάλαν φυλακή (1936), έκανε τη δήλωση και βγήκε. Τα έκανε δηλαδή μούσκεμα. Αυτός ο άνθρωπος τώρα, βρέθηκε στο βουνό, επικεφαλής του αντάρτικου. Μπορούσες να 'χεις εμπιστοσύνη; Δεν μπορούσες...

Σύμφωνα με το γράμμα που έστειλε ο αδερφός του Βελουχιώτη, ο Μπάμπης Κλάρας, στον Νίκο Ζαχαριάδη το 1945, την προηγούμενη της δημοσίευσης της αποκηρύξεως του Βελουχιώτη, ο Θανάσης Κλάρας την δήλωση «δεν την αρνήθηκε ποτέ, πάντα την καταδίκασε και πάντα ζητούσε να δικαστεί γι' αυτό από κομματικό δικαστήριο». Οι λόγοι που οδήγησαν στην δήλωση, ανάγονται από τον ίδιο στην συγκεκριμένη «ψυχολογική εκείνη στιγμή».

Κατά την διάρκεια του Ελληνο-Ιταλικού πολέμου, ο Θανάσης Κλάρας,

επιστρατεύεται και υπηρετεί ως απλός στρατιώτης στην 10η πυροβολαρχία Αντιαεροπορικού Πυροβολικού, υπό τον τότε λοχαγό Σταμάτιο Πάρδο. Όταν τα γερμανικά στρατεύματα εισβάλουν στην Ελλάδα συνιστά στους συναδέλφους του φαντάρους, να μην παραδώσουν τον οπλισμό τους, αλλά να τον κρύψουν για να μπορέσουν στη συνέχεια να αντισταθούν στον κατακτητή.

Στις 16 Αυγούστου του 1941 ιδρύθηκε με πρωτοβουλία του ΚΚΕ το Εργατικό Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΕΑΜ). Το Εθνικό Απελευθερωτικό Μέτωπο (ΕΑΜ) δημιουργήθηκε λίγο αργότερα, στις 27 Σεπτεμβρίου 1941. Στο μεταξύ είχαν ξεκινήσει από το ΚΚΕ οι διεργασίες δημιουργίας στρατιωτικών καθοδηγητικών πυρήνων. Ο Θανάσης Κλάρας που από την Καισαριανή αρχίζει να μιλά στον κόσμο για ένοπλη αντίσταση και σίγουρη νίκη, πιέζει την ηγεσία του ΚΚΕ να του δώσει το ελεύθερο να πάρει τα βουνά . Με τα πολλά τα καταφέρνει.

Τον Νοέμβριο του 1941, ο Κλάρας ανέλαβε αποστολή από την ΚΕ του ΚΚΕ να πάει στη Ρούμελη για να εξετάσει τις δυνατότητες ανάπτυξης του αντάρτικου κινήματος. Επέστρεψε τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους και υπέβαλε σχετική έκθεση στο Κόμμα, η οποία και εγκρίθηκε. Το Γενάρη του 1942, βγήκε οριστικά στο βουνό και αρχίζει τη δουλειά της συγκρότησης των ανταρτοομάδων.

Στις αρχές Ιουνίου του 1942 ο Άρης Βελουχιώτης κάνει την πρώτη του αντιστασιακή εμφάνιση στη Δομνίστα της Ευρυτανίας με μία ομάδα από εννιά συντρόφους του. Αυτή ήταν η δύναμη του ΕΛΑΣ σαν πρωτοξεκίνησε. Ο ίδιος ήταν η πρώτη φορά που εμφανίστηκε με το όνομα «Άρης Βελουχιώτης». Τρία

χρόνια αργότερα ο ΕΛΑΣ αριθμούσε 50 χιλιάδες μαχητές. Από κει και μετά, τούτο το όνομα αντήχησε σ' ολόκληρη την Ελλάδα κι έγινε θρύλος. Η φήμη του εδραιώθηκε μετά την ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοπόταμου την νύχτα 25-26 Νοεμβρίου 1942, που πραγματοποιήθηκε με την συνεργασία ανταρτικών ομάδων του ΕΛΑΣ υπό τον Βελουχιώτη, του ΕΔΕΣ υπό τον Ναπολέοντα Ζέρβα και Άγγλων αξιωματικών.

Ακολούθησε τον Δεκέμβριο του 1942 η επιτυχία του κατά τη σύγκρουσή του με ιταλικό σύνταγμα στο Μικρό χωριό Ευρυτανίας και σειρά άλλων επιχειρήσεων όπως η συντριβή του ιταλικού καταδιωκτικού αποσπάσματος «Ρυκά» και η μάχη του Κρικέλου, καθώς και πολλές άλλες που θα φέρουν την σφραγίδα του.

Μετά την επιτυχία που είχε η συνεργασία των ανταρτικών ομάδων στην ανατίναξη του Γοργοπόταμου, καταβλήθηκε προσπάθεια για τη εδραίωση της συνεργασίας των αντιστασιακών οργανώσεων και ομάδων. Οι προσπάθειες αυτές δεν καρποφόρησαν και η αποτυχία επισφραγίστηκε ύστερα από μια άκαρπη συνάντηση του Βελουχιώτη με τον Ζέρβα και τον υπαρχηγό της Βρετανικής Αποστολής Κρις Γούντχαουζ στη Ροβελίστα της Ηπείρου (Δεκέμβριος του 1942). Η αποτυχία αυτή είχε ως επακόλουθο την ένταση μεταξύ των αντιστασιακών οργανώσεων και αιματηρές συγκρούσεις μεταξύ των ανταρτικών ομάδων, κορύφωμα των οποίων ήταν η δολοφονία του συνταγματάρχη της ΕΚΚΑ Δημήτριου Ψαρού από στέλεχος του ΕΛΑΣ παρά την ρητή αντίθετη διαταγή του Βελουχιώτη (γενικά παραμένει άγνωστο το αν υπήρχαν οδηγίες ή ήταν εν βρασμό ψυχής η δολοφονία). Για το έγκλημα αυτό θεωρήθηκε από πολλούς υπεύθυνος ο Βελουχιώτης αν και είναι βέβαιο ότι ο ίδιος προσωπικά δεν ήταν παρών στη δολοφονία.

Τον Φεβρουάριο του 1943 ο Βελουχιώτης κατέβηκε στην Αθήνα και ενημέρωσε την ηγεσία του ΚΚΕ σε θέματα που αφορούσαν την ανάπτυξη του απελευθερωτικού κινήματος και του αντάρτικου. Στις 10 Μαρτίου στάλθηκε και πάλι, ως καπετάνιος πλέον του πενταμελούς Αρχηγείου Ρούμελης, στις περιοχές της Ελεύθερης Ελλάδας. Οι αντικειμενικά αυξανόμενες ανάγκες συντονισμού του ραγδαία αναπτυσσόμενου αντάρτικου οδήγησαν τον Μάιο του 1943 στην συγκρότηση του Γενικού Στρατηγείου του ΕΛΑΣ.

Ετσι, στις 2/5/1943, όταν συγκροτήθηκε το Γενικό Στρατηγείο του ΕΛΑΣ, ο Άρης ορίστηκε καπετάνιος του, μέλος της τριμερούς ηγεσίας του, δίπλα στον Στέφανο Σαράφη, που ήταν ο στρατιωτικός αρχηγός και στον αντιπρόσωπο του ΕΑΜ, τον Ανδρέα Τζήμα (Σαμαρινιώτη).

Λίγο αργότερα, τον Απρίλιο του 1944, ο Άρης Βελουχιώτης στάλθηκε στον Μοριά για να αναδιοργανώσει το εκεί αντάρτικο. Το κύριο πρόβλημα εκεί ήταν τα Τάγματα Ασφαλείας, οι μονάδες που είχαν εξοπλίσει οι Γερμανοί από κοινού με την κυβέρνηση Ράλλη. Έδωσε στον ΕΛΑΣ επιθετικό προσανατολισμό και, στις παραμονές της Απελευθέρωσης, εξαπέλυσε μια σειρά σκληρών επιθέσεων ενάντια στις βάσεις των Ταγμάτων.

Στο τέλος Σεπτεμβρίου 1944 ο Βελουχιώτης με τη μεσολάβηση του υπουργού της εξόριστης κυβέρνησης Εθνικής Ενότητας Παναγιώτη Κανελλόπουλου δέχθηκε να αναστείλει τη λειτουργία των έκτακτων στρατοδικείων του ΕΛΑΣ στην Πελοπόννησο και έφυγε για τη Ρούμελη τον επόμενο μήνα, τις μέρες της αποχώρησης των Γερμανών από την Ελλάδα. Στις 29 Οκτωβρίου 1944 και με αφορμή την επέτειο του «ΟΧΙ», συγκαλείται στην πλατεία Ελευθερίας της πόλης, πανηγυρική συγκέντρωση του ΕΑΜ με παμφθιωτική λαϊκή παρουσία. Ο Άρης εκφωνεί από το μπαλκόνι τού δημαρχείου, τον περίφημο παρακάτω λόγο:

Γιατί αγωνίστηκα

Αδέλφια, Έλληνες και Ελληνίδες της Λαμίας και της περιοχής της!

Από μέρους του Γενικού Στρατηγείου του Ε.Λ.Α.Σ, σας φέρω τους πιο θερμούς χαιρετισμούς.

Όπως βλέπετε, πρόκειται «να βγάλω λόγο». Μα ο λόγος μου αυτός δεν θα μοιάζει καθόλου με τους λόγους που γνωρίσατε μέχρι σήμερα. Δεν πρόκειται

να σας υποσχεθώ ούτε πως θα σας φτιάξω γεφύρια ή ποτάμια, όπως σας υποσχόντουσαν πως θα σας φέρουν οι παλιοί κομματάρχες. Ούτε και θα σας τάξω λαγούς με πετραχήλια. Δεν επιδιώκω ν' αποσπάσω επαίνους για τη ρητορική μου δεινότητα. Επιδιώκω απλώς ν' ακούσετε αυτά που θα σας πω. Προσέξτε. Θ' αρχίσω σαν τα παραμύθια:

Η αθάνατη ελληνική φυλή

Κάποτε η γωνιά αυτή της γης που πατάμε και λέγεται Ελλάδα ήτανε δοξασμένη κι ευτυχισμένη κι είχε ένα πολιτισμό, οπού επί 2 1/2 χιλιάδες χρόνια συνεχίζει να παραμένει και να θαυμάζεται απ' όλον τον κόσμο. Κανένας σοφός η άσοφος δεν μπορεί μέχρι σήμερα να γράψει ούτε μια λέξη, αν δεν αναφερθεί στα έργα που άφησαν οι δημιουργοί αυτού του πολιτισμού, που λέγεται αρχαίος ελληνικός πολιτισμός.

Κάποτε, λοιπόν, η χώρα μας ήτανε δοξασμένη, μα αργότερα την υποδούλωσαν κι έχασε την παλιά της αυτή δόξα. Μα ύστερα από κάμποσα χρόνια η χώρα μας σηκώθηκε στο πόδι κι ύστερα από σκληρούς αγώνες ενάντια στη σκλαβιά, πάλι λευτερώθηκε.

Στην εποχή της σκλαβιάς πέρασε σκληρά, μαύρα χρόνια και πολλοί «έξυπνοι», ανάμεσα στους οποίους και κάποιος Φαλμεράγιερ, ισχυρίστηκαν πως η ελληνική φυλή έσβησε κι ότι αυτή διασταυρώθηκε μ' άλλες φυλές, που δεν έχουν τίποτα το κοινό με την αρχαία ελληνική φυλή. Μα ότι κι αν πούνε, αυτό δεν έχει καμία αξία. Την ελληνικότητα μας την αποδείξαμε. Γεγονός είναι ότι η χώρα μας ξεσηκώθηκε και ξαναγένηκε πάλι λεύτερη.

Αυτό κάνεις δεν το ήθελε. Ούτε οι ξένοι βασιλιάδες, ούτε οι ντόπιοι κοτζαμπάσηδες. Οι ξένοι δεν το θέλανε, γιατί φοβισμένοι από τη γαλλική επανάσταση, χτυπούσαν όλες τις εξεγέρσεις και δημιούργησαν γι' αυτό μεταξύ τους την Ιερή Συμμαχία. Οι ντόπιοι κοτζαμπάσηδες γιατί τα είχανε καλά με

τους Τούρκους και ξεζουμίζανε το λαό.

Η αντίδραση ουρλιάζει

Μα ο ελληνικός λαός δεν θά 'τανε αυτός ο λαός, ο λαός δηλαδή της χώρας της λευτεριάς και του πολιτισμού, αλλά λαός ζούγκλας, αν δεν έβγαζε μέσα από τα σπλάχνα του τους αρχηγούς εκείνους, που θα οδηγούσανε στη λευτεριά του. Όπως βλέπετε, λοιπόν, όλοι -ξένοι και ντόπιοι- πάλεψαν για να μην ξεσηκωθεί ο λαός κι αποχτήσει τη λευτεριά του.

Μέσα στα χρόνια της σκλαβιάς δε σταμάτησαν οι αγώνες. Μικροί ή μεγάλοι. Ένοπλοι ή όχι. Κι ύστερα μέσα απ' αυτό το λαό ξεπήδησε ο μεγάλος βάρδος της επανάστασης, πού ύμνησε με τα τραγούδια του την ιδέα της εξέγερσης του έθνους, ο πρόδρομος της Φιλικής Εταιρίας: ο Ρήγας. Η αντίδραση τον σκότωσε, πριν προλάβει να φέρει σε πέρας τις αρχές του. Μα ο σπόρος που έσπειρε βλάστησε σύντομα.

Σε λίγο, η Φιλική Εταιρία έγινε κι αγκάλιασε χιλιάδες Έλληνες

Ας ούρλιαζε η αντίδραση. Ας υπόγραφε άτιμα χαρτιά, σαν αυτό πού υπογράφηκε στη διάσκεψη της Βιέννης στα 1815, κάτω από το όποιο έβαλε την υπογραφή του κι ο πολύς Γιάννης Καποδίστριας και που διαλάμβανε, ότι όχι μόνο δε θα ευνοηθεί και επιτραπεί ένα εθνικοαπελευθερωτικής κίνημα στην Ελλάδα, μα και θα πιγεί στο αίμα αν ξεσπάσει.

Ο Γιάννης Καποδίστριας, που μας τον παρουσιάζουν στα σχολειά σαν μεγάλο και τρανό, με προτομές και πορτραίτα, είναι ο πρώτος καταστροφέας της Ελλάδας. Μα ότι έκανε, δεν το έκανε σαν Καποδίστριας, μα σαν εκπρόσωπος όλης της ελληνικής αντίδρασης. Ας ούρλιαζε λοιπόν, μαζί μαι τη διεθνή και η ντόπια αντίδραση. Κι ας υπογράφανε άτιμα χαρτιά.

Ο λαός προχωρεί

Τίποτα δεν ήτανε ικανό να συγκρατήσει τη φλόγα για τη λευτεριά, που έκαιγε μέσα στις καρδιές του λαού μας. Έτσι, στα 1821, ύστερα από κόπους και θυσίες και χάρη στον ενθουσιασμό και τη φλόγα του Παπαφλέσσα, που χρησιμοποίησε όλα τα μέσα, ακόμα και την ψευτιά, κηρύσσοντας την εξέγερση, ξεσηκώθηκε πρώτος ο Μοριάς. Από δω, από το Μοριά, άρχισε η επανάσταση του 1821.

Στο άκουσμα της εξέγερσης όλοι οι ισχυροί της γης, ξένοι και ντόπιοι, τρόμαξαν. Οι κοτζαμπάσηδες, όμως, βλέποντας ότι δεν τους ήτανε δυνατό να συγκρατήσουν το λαό και φοβούμενοι την οργή του, αναγκάστηκαν να κόψουν τη συνεργασία τους με τους καταχτητές και για να ευνουχίσουν το λαϊκό απελευθερωτικό κίνημα, πήρανε όλοι μέρος στην επανάσταση κι έτσι αυτή πήρε χαρακτήρα πανεθνικό.

Οι τρανοί της γης τρόμαξαν και, χρησιμοποιώντας όλα τα τερτίπια, προσπάθησαν να πνίξουν την επανάσταση. Μα γελάστηκαν. Επί 7 ολόκληρα χρόνια πάλεψαν οι προπάτορες μας, παρά το γεγονός ότι η ελληνική αντίδραση, δυο φορές, το 1823 και 1825, οργάνωσε τον εμφύλιο πόλεμο για να σπάσει ακριβώς τους αγώνες αυτούς. Έτσι οι πρόγονοι μας ανάγκασαν όλους τους εχθρούς μας να γλύψουν εκεί που έφτυσαν και ν' αναγνωρίσουν τους αγώνες μας και την ανεξαρτησία μας.

Κανείς δεν πίστευε προηγούμενα σ' αυτό το θαύμα, που συντελέστηκε από τις ίδιες τις δυνάμεις και τα μέσα του λαού. Άλλοι περίμεναν να τους έλθει η λευτεριά από τη Ρωσία κι άλλοι από τη μεγαλοψυχία των βασιλιάδων της Ευρώπης. Μα η επανάσταση απόδειξε, ότι αυτή μόνη της χάρισε τη λευτεριά της πατρίδας μας. Τα παραμύθια του φιλελληνισμού, χάρη στον οποίο αποκτήσαμε δήθεν τη λευτεριά μας, εφευρέθηκαν μόνο και μόνο για να γίνει πιστευτό, ότι η πατρίδα μας λευτερώθηκε, Όχι από τις ίδιες της τις δυνάμεις, μα από τους ξένους. Υπήρξαν βέβαια φιλέλληνες, που αγωνίστηκαν, πολέμησαν κι έχυσαν το αίμα τους για τη λευτεριά της πατρίδας μας. Τιμή και δόξα σ' αυτούς κι αιώνια ας είναι η ευγνωμοσύνη του έθνους. Μα αυτοί υπήρξαν μεμονωμένα άτομα μονάχα. Η θεωρία του οργανωμένου φιλελληνισμού είναι καθαρό παραμύθι.

Με την επικράτηση της επανάστασης αμέσως οι δικοί μας κοτζαμπάσηδες επιβλήθηκαν πάνω στη χώρα μας. Η αντίδραση, ντόπια και ξένη, για να ευνουχίσει το λαϊκό χαρακτήρα του κινήματος και να επιβάλει νέα σκλαβιά, χρησιμοποίησε όλα τα μέσα. Και στο τέλος το πέτυχε. Η αρχή έγινε κολλώντας στο σβέρκο της πατρίδας μας αυτόν που σας είπα πρωτύτερα:

Τον Καποδίστρια. Ο Γιάννης Καποδίστριας από την ανασύσταση του ελληνικού κράτους άρχισε την καταστροφή της χώρας μας, κι ένας άλλος Γιάννης, ο Μεταξάς, έβαλε σ' αυτήν το καπάκι.

Πώς μας επιβλήθηκαν οι βασιλιάδες

Ο λαός νόμιζε, ότι μια που πέτυχε πια η επανάσταση, θα επακολουθούσαν τα χρόνια της ευτυχίας του, ότι όλη η ανθρωπότητα θάτανε στο πλευρό της χώρας μας και πως η χώρα μας, για μια ακόμα φορά, θα βρισκότανε σε θέση να ξαναπάρει, όπως και παλιότερα, ολόκληρη την ανθρωπότητα από το χέρι και να της δείξει καινούργιους δρόμους πολιτισμού και προόδου. Μα στη θέση αυτών η ντόπια και ξένη αντίδραση επιβλήθηκαν και φέρανε τον Καποδίστρια, τη Βαυαρική δυναστεία με τον Όθωνα.

Χρόνια και χρόνια απάτης και ρεμούλας μας κράτησαν μακριά από την ευτυχία και τον πολιτισμό και μας ρίξανε μέσα στην εξαθλίωση, την πείνα, την κακομοιριά και τη δυστυχία. Έτσι η Ελλάδα που υπήρξε κάποτε η πηγή των φώτων και του πολιτισμού, κατάντησε να βρίσκεται στο πιο χαμηλό επίπεδο οικονομικής, κοινωνικής και εκπολιτιστικής ανάπτυξης, όχι μόνο έναντι των λαών της Ευρώπης, αλλά και των Βαλκανίων.

Η προδοσία του αλβανικού έπους

Η ουσία αυτού βρίσκεται στο γεγονός, ότι αντίδραση σκεφτόταν μόνο πώς να εκμεταλλευτεί, να βασανίσει, και να ξεζουμίσει το λαό, οργανώνοντας κινήματα κάθε τόσο και καλλιεργώντας τις φαγωμάρες, προπαγανδίζοντας και πείθοντας το λαό ότι είναι απαραίτητο να ζει φτωχός και κακομοιριασμένος. Χαρακτηριστικό είναι ότι πιάνοντας μια λέξη του Κολοκοτρώνη, που ονόμασε κάποτε τη χώρα μας Ψωροκώσταινα, κατάφερε να πείσει το λαό ότι το ελληνικό κράτος δε μπορεί να ορθοποδήσει μόνο του κι ότι θα έπρεπε να μας κυβερνήσουν οι ξένοι, ονομάζοντας γι αυτό και τα πολιτικά κόμματα ρωσικά, αγγλικά και γαλλικά. Σ' αυτό το σημείο μας φέρανε οι κορυφές που διοικούσαν τον τόπο μας. Κάποτε φτάσαμε και στη δημοκρατία. Μα αυτό έμοιαζε με την παροιμία που έλεγε ο λαός:

Άλλαξε ο Μανωλιός κι έβαλε τα ρούχα του αλλιώς

Μυρίστηκαν οι έξυπνοι ψητό από τη μοναρχία και βρίσκοντας ότι «έφταιγε» η δημοκρατία για τη δυστυχία του λαού, ξαναφέρανε το βασιλιά. Και τότε άρχισαν πιο ξετσιπίωτα ακόμα να ξεζουμίζουν και να καταπιézουν το λαό. Και για να μπορούν να πνίγουν τις κραυγές του, βάλανε στο κεφάλι μας το Μεταξά,

που ήτανε πάντα πράχτορας του II γραφείου του γερμανικού επιτελείου, από τον καιρό που σπούδαζε στη στρατιωτική σχολή της Γερμανίας.

Έτσι, ύστερα από 120 χρόνια, ξαναπέσαμε πάλι στη σκλαβιά, γιατί έτσι κακά μας κυβερνήσανε στο διάστημα αυτό.

Σ' αυτή την κατάσταση βρεθήκαμε, όταν ξέσπασε η πολεμική λαίλαπα και η σύγκρουση μεταξύ των κολοσσών. Μα κανένας απ' αυτούς δε σκέφτηκε ελληνικά και να δει πώς θα ξέφευγε η χώρα μας τη λαίλαπα αυτή. Με την επίγνωση ότι η χώρα μας θα τραβούσε στην καταστροφή μπήκανε στον πόλεμο. Έχουμε ντοκουμέντα στα χέρια μας, πού μας αποδείχνουν, ότι οι άνθρωποι αυτοί είχανε σκοπό να ρίξουνε μόνο τρεις τουφεκίες στο Αλβανικό μέτωπο κι ύστερα να μας παραδώσουν στους φασίστες. Υπάρχουν ντοκουμέντα που μας πείθουν ότι το Νοέμβρη προς το Δεκέμβρη του 1940 μπορούσαμε να πετάξουμε τους Ιταλούς στη θάλασσα. Μα αυτοί συγκρατούσαν το στρατό μέχρι που να λύσει το στρατιωτικό της πρόβλημα, η Γερμανία στην Ευρώπη κι ύστερα να δικαιολογηθούν ότι δε μπορούσαν να τα βγάλουν πέρα με δυο κολοσσούς. Δεν πίστευαν στις δόξες του στρατού μας, στο θάρρος, στην τόλμη, στην αυταπάρνηση και τον ηρωισμό του, που πολεμούσε με φλόγα ενάντια στο φασισμό, νηστικός και ξυπόλυτος πάνω στα βουνό της Αλβανίας με τη βοήθεια όλου του ελληνικού λαού. Αυτοί δεν πίστευαν σ' αυτά και περιμένανε πως θα καμφθεί. Γι' αυτό το έπος της Αλβανίας είναι ολοκληρωτικά έργο του λαού. Είναι έργο του λαού που το πραγματοποίησε με το μένος που είχε ενάντια στο φασισμό και το ζυγό του Μεταξά, με θυσίες και ηρωισμούς.

Έτσι, μας ξαναδέσανε στη σκλαβιά

Μα ο λαός μας δεν είτανε σε θέση να συνεχίσει το έργο του αυτό. Όσο φλογερά κι αν ήτανε τα στήθη του, η φλόγα αυτή δεν θα άντεχε στα σιδερόφρακτα μεγαθήρια των φασιστών, μια που είχε μέσα του και την προδοσία των ηγετών του. Έτσι αναγκάστηκε να υποκύψει, μα όχι σαν ηττημένος. Γιατί αυτή η συνθηκολόγηση που έκαναν, υπογράφηκε πριν ακόμα πολεμήσει ο στρατός μας. Αυτή δεν είτανε ήττα του λαού μας, μα ήττα και χρεωκοπία των καθεστώτων που μεσολάβησαν από το 1821-1941. Γι αυτό κι ο λαός μας τιμωρεί σήμερα την ήττα αυτή και θα την τιμωρήσει αργότερα πιο σκληρά ακόμα.

Έτσι ήλθαν οι Γερμανοί στον τόπο μας και μας σκλαβώσανε. Μα για μας, για το

λαό μας, καμιά κηλίδα δε θα μπορούσε να προσαφθεί, ότι εγκαταλείψαμε τα εδάφη μας. Αυτή θα κολλούσε, όταν δεν ξεσηκωνόμαστε. Τι μπορούσαμε να περιμένουμε απ' αυτούς που φορούσαν τα κλακ και τα μπακαλιάρικια; Τι μπορούσαν να μας πούνε αυτοί; Το μόνο που βρίσκανε να μας λένε, ήτανε: Ησυχία, παιδιά, και τάξη. Κάναμε κυβέρνηση, ησυχάστε. Αυτό όμως θέλανε κι οι Γερμανοί. Μα τα λόγια αυτά τα εκστομίζανε οι άνθρωποι εκείνοι που δεν έχουν το δικαίωμα να ονομάζονται Έλληνες.

Κι όμως, δε θα συμβιβάζονταν με τη λογική και τη ράτσα μας, αν δε βγαίνουν πάλι τα στοιχεία αυτά που θα κρατούσανε ψηλά την τιμή του έθνους μας, μέσα από το λαό μας.

Στο δρόμο του αντάρτικου

Μια μαυρίλα πλάκωνε τον ελληνικό ορίζοντα. Κανείς δεν ήξερε τι θα έφερνε η αύριο και πώς θα ξεφεύγαμε από τη σιδερένια τανάλια που μας έσφιγγε. Κείνοι που ένιωθαν βρίσκονταν στις φυλακές και τα ξερονήσια. Κι εδώ πρέπει να στιγματιστεί μια άλλη ατιμία των ανθρώπων της 4ης Αυγούστου, που φεύγοντας, τους παράδωσε στα χέρια των κατακτητών.

Μια άλλη μερίδα πού ένιωθε, ασχολούνταν με τις μαύρες και άσπρες αγορές. Έτσι, όλο το βάρος έπεσε πάνω σε μια χούφτα ανθρώπων, απ' αυτούς που τρώγανε καρπαζιές μέσα στα αστυνομικά μπουντρούμια και τις ασφάλειες, μα που φλέγονταν από ηρωισμό και ανδρεία και μέσα τους υπήρχε μια ζεστή ελληνική καρδιά κι έτρεχε στις φλέβες τους πραγματικό ελληνικό αίμα. Αυτοί άναψαν το δαυλό κι έδωσαν το σύνθημα για τον ξεσηκωμό του Έθνους. Αυτοί που δώσανε το κουράγιο στους Έλληνες. Αυτοί που δημιούργησαν τη νέα Φιλική Εταιρία: το ΕΑΜ.

Βέβαια, ποιος θά 'τανε κείνος που μπορούσε να πιστέψει τότε. Ότι αυτή η φούχτα των ανθρώπων θα έφερνε στη χώρα μας τη μεγαλόπρεπη αυτή νίκη. Μα η υφή, η ψυχosύνθεση, το σκαρί των ανθρώπων αυτών ήτανε τέτοιο. Παρά τις φυλακές, τους κατατρεγμούς, τις δολοφονίες, τα βασανιστήρια, τις ομαδικές εκτελέσεις και την τρομοκρατία, οι άνθρωποι αυτοί οδηγούσαν ηρωικά και θαρραλέα τις μάζες στον δρόμο της λευτεριάς.

Ξέρετε όλοι πως άρχισε το κίνημα αυτό και δε σταματώ στις λεπτομέρειες του. Όταν έχουμε τη μέρα της εθνικής ανεξαρτησίας μας, πού γιορτάζουμε στις 25

Μάρτη, χαιρόμαστε, τραγουδάμε και κλαίμε από τη συγκίνηση. Μα από δω και πέρα θα έχουμε δυο εθνικές γιορτές: την 25η Μάρτη και την 27η Σεπτέμβρη επέτειο της δημιουργίας του ΕΑΜ, που αποτέλεσε τη βάση της σημερινής μας απελευθέρωσης.

Αυτό πρέπει να το νιώσουμε

Στα προηγούμενα χρόνια πολλοί περνούσανε από την πλατεία του Διάκου, μα κανείς δεν ένιωθε τον παλμό που περιείχε το τραγούδι, που μας δίδασκε στο σχολείο ο παλιός καθηγητής μας Λάσκαρης:

Σας ευλογεί του Διάκου μας το τιμημένο χέρι...

Κανείς δεν ένιωθε, ότι έπρεπε να φύγει μακριά από τα μικροσυμφέροντα του και να παλέψει για τη λευτεριά. Μα η χούφτα αυτή των ανθρώπων, που σας μίλησα πιο πάνω, ρίχτηκε ολόψυχα στον αγώνα.

Η αντίδραση στο άκουσμα της χρησιμοποίησε όλα τα μέσα κι έθεσε σε ενέργεια όλες τις ατιμίες για να τη σαμποτάρει. Μα όλα αυτά στάθηκαν ανίκανα να σπάσουν τον αγώνα της. Αντίθετα, αυτή ρίζωνε κάθε μέρα και πιο πολύ κι ανέπτυσσε τη δράση της. Κι επειδή δεν είχε σκοπό να καταπιαστεί με χαρτοπόλεμο έβγαλε στο βουνό το αντάρτικο.

Θυμάμαι όταν τον χειμώνα του 1941 ήλθα εδώ σαν «μαυραγορίτης» για να βάλω μπροστά τη δουλειά. Σας γνώριζα όλους, μα κανείς από σας δεν ήξερε τι επεδίωκα εγώ. Τότε μαζί με τον Γ. Φράγκο και Γ. Γιαταγάνα βγάλαμε το πρώτο διάγγελμα του ΕΑΜ. Πολλοί νομίζανε τότες, ότι αυτό είτανε μόνο ντόρος και τίποτα άλλο.

Όταν λέγαμε ότι σε λίγο θα σφυρίζει το μάλιγχερ και θα κροταλίζει ξερά το πολυβόλο στις βουνοκορφές και τα φαράγγια μας κι οι Γερμανοί και Ιταλοί θα φεύγουν ντροπιασμένοι, ίσως πολλοί να λέγανε πως αυτά δεν ήτανε παρά ηχηρές φράσεις.

Μα ύστερα από 2 1/2 μήνες άρχισε πραγματικά να λαλεί το ντουφέκι. Και τι δεν είπανε τότε! Όπως και στα 1821 όλη η αντίδραση συνωμότησε εναντίον μας και στην αρχή δεν έλεγε τίποτα για το αντάρτικο, κάνοντας το ίδιο πού κάνει και η στρουθοκάμηλος, όταν κρύβει το κεφάλι της, ενώ όλο της το σώμα φαίνεται. Έτσι κι αυτοί, νομίζανε, ότι αν δε λέγανε τίποτα για το αντάρτικο και το

αγνοούσαν, δε θα ξαναβροντούσε το καριοφίλι. Μα μπορούσε να σταματήσει αυτό; Κάθε μέρα κοκκίνιζαν τα βουνά και τα φαράγγια από το αίμα.

Κι όταν είδαν ότι το αντάρτικο μεγάλωνε, παρά τη σιωπή τους, τότε κι αυτοί άλλαξαν τρόπο για να μας πολεμήσουν. Μας ονόμασαν πλιατσικολόγους, κατσικοκλέφτες, ληστοσυμμορίτες κλπ. Ακόμα βρέθηκαν άνθρωποι να μας αποκηρύξουν με την υπογραφή τους γιατί σκοτώσαμε τον προδότη και εκβιαστή Μαραθέα. Αυτοί οι κύριοι ήτανε κυριολεκτικά ηλίθιοι. Δεν ξέρανε ούτε το ατομικό τους συμφέρον. Νόμισαν, πως αν μας αποκήρυσσαν θα σταματούσε κι ο αγώνας μας κι ότι δεν θα είμαστε κάποτε ικανοί να τους σφίξουμε το λαιμό και να τους πνίξουμε. Ας είναι. Τέτοιοι ηλίθιοι ήτανε και τέτοιες ηλιθιότητες λέγανε. Ας κάνουν τώρα τα ψηλά τους καπέλα κλωσσοφωλιές.

Η ύπαιθρος αναπνέει

Μα είτανε δυνατό να πιάσει αυτό; Οι χωριάτες είχανε δει για πρώτη φορά το θαύμα ν' αφήνουν τα πράγματα τους έξω χωρίς να τους τα πειράζει κανείς. Η ζωοκλοπή είχε καταργηθεί στην ύπαιθρο και η ασφάλεια της ζωής και της περιουσίας ποτέ δεν ήτανε σ' αυτό το σημείο. Ήτανε θαύμα αυτό; Όχι. Αλλά για πρώτη φορά το χωριό γνώρισε την εξουσία, η οποία βγήκε για να χτυπήσει την εσχάτη προδοσία, το έγκλημα, τη ζωοκλοπή κλπ. και να εμπεδώσει την ασφάλεια.

Κι όταν χτυπήσαμε τα εγκλήματα αυτά και πατάξαμε την προδοσία, αυτοί σαν δεσποινίδες της αριστοκρατίας, που δε βλέπουν γύρω τους τη δυστυχία και την κακομοιριά πού βασιλεύει, αλλά συγκινούνται από ένα άρρωστο γατάκι, έμπηξαν τις φωνές και μας κατηγορήσαν ότι σκοτώνουμε. Επί Μεταξά βιάστηκαν γυναίκες, υπέστησαν μαρτύρια χιλιάδες άνθρωποι, σκοτώθηκαν και γκρεμίστηκαν από τα μπαλκόνια της Ασφάλειας γέροι, έγιναν τόσα εγκλήματα, μα κανείς απ' αυτούς δεν είπε τίποτα.

Μα τώρα φωνάζουνε ότι ο Άρης σφάζει.

Ναι, σφάξαμε κι είμαστε έτοιμοι να ξανασφάξουμε, αν χρειαστεί. Ποιους όμως σφάξαμε; Εμείς είμαστε πιο πονόψυχοι απ' αυτούς. Απόδειξη είναι ότι εμείς είμαστε κείνοι που τρώγαμε χρόνια τώρα τις καρπαζιές και καταδιωκόμασταν. Σφάξαμε κείνους που πρόδιδαν στους καταχτητές τους Έλληνες, κείνους που κλέβανε το λαό και διαπράττανε εγκλήματα.

Κι είναι κυριολεκτικά ηλίθιοι κείνοι πού τους πήρε ο πόνος γι' αυτούς, που τόσο δικαιολογημένα χτυπήσαμε, για να παίρνουν το μέρος τους ή είναι ολοκληρωτικά συνένοχοι τους. Μα ούτε και το κόλπο αυτό έπιασε.

Το αντάρτικο σώζει το λαό

Τότε όμως αυτοί, σαν καλοί ζαχαροπλάστες που ήτανε, κατασκευάσανε ένα νέο χρυσό χάπι: Ναι, φωνάζανε. Δεν υπάρχει αντίρρηση, ότι οι αντάρτες διεξάγουν εθνικό αγώνα. Μα το ζήτημα αυτό θα λυθεί από τους ισχυρούς. Τι μας χρειάζονται, λοιπόν, οι αγώνες κι οι σκοτωμοί, αφού τα ζητήματα μας θα τα λύσουνε άλλοι; Αυτό το σύνθημα έπιανε. Είχανε όμως δίκιο; Ασφαλώς όχι! Γιατί δεν είχανε δίκιο;

Στα 1941-42 το ΕΑΜ δεν ήτανε ακόμα ισχυρό.

Γι' αυτό δεν είχε αρχίσει ο αγώνας να παίρνει μαζικό χαρακτήρα. Ούτε κι αντάρτικη δράση υπήρχε. Κι όμως. Στα 1941-42 πέθαναν από την πείνα και τις αρρώστιες, που επακολούθησαν απ' αυτήν, 300.000 άνθρωποι μόνο στην Αθήνα, τον Πειραιά και τα περίχωρα τους. Και θα πέθαιναν αργότερα ακόμα περισσότεροι, αν το ΕΑΜ δεν κινητοποιούσε με συγκεντρώσεις, διαδηλώσεις, συλλαλητήρια και απεργίες το λαό και δεν τον εμπύχωνε: Να επιβληθεί το σταμάτημα της αρπαγής της παραγωγής μας από μέρους των κατακτητών. Να επιβληθεί σ' αυτούς ν' αφήσουν το Διεθνές Ερυθρό Σταυρό να αναλάβει την τροφοδοσία του λαού μας. Να προσέξουν την κατάσταση της Ελλάδας στο εξωτερικό.

Αν το αντάρτικο δε σταματούσε τις φάλαγγες των Γερμανών που κλέβανε την παραγωγή της χώρας μας και δεν καταργούσε τη συγκέντρωση της παραγωγής που τη βάζανε στο χέρι οι κατακτητές, αν δε γίνονταν όλα αυτά, τότε τα θύματα από την πείνα και τις αρρώστιες θα ήταν πολύ περισσότερα. Όλες οι χιλιάδες των θυμάτων, που πέσανε για τη ζωή και τη λευτεριά του λαού μας, ποτέ δε φθάνουν τα θύματα της πείνας και των ασθενειών.

Πότε ακούστηκε στην ιστορία της ανθρωπότητας να πραγματοποιείται η απελευθέρωση μέσω της μπαγαποντιάς; Ποτέ. Η λευτεριά δεν κερδίζεται με ξόρκια, αλλά με αγώνες και θύματα! Μα κι αν το θέλαμε, δεν είχαμε αυτό το δικαίωμα. Το δικαίωμα δηλαδή να κηλιδώσουμε την ιστορία της πατρίδας μας. Αυτό θα ήτανε ασέβεια στη μνήμη των ηρωικών μας προγόνων.

Μα ούτε είχαμε το δικαίωμα να κολλήσουμε μια ατιμωτική σφραγίδα, μια σφραγίδα αίσχους, στο κούτελο των επερχομένων γενεών, των παιδιών μας και των εγγονιών μας, ότι κατάγονται από γενιά ευνούχων, που δέχονται να πεθαίνουν στα πεζοδρόμια από τον ατιμωτικότερο των θανάτων, από την πείνα, παρά να πεθαίνουν με το όπλο στο χέρι, παλεύοντας για τη λευτεριά.

Τι θα έπρεπε να προτιμούσαμε; Το πρώτο ή το δεύτερο;

Όχι! Χίλιες φορές όχι!

Καλύτερα να γινότανε το παν ένα μπουρλότο, παρά να υποταχθούμε στους κατακτητές. Αυτό ο λαός μας το κατάλαβε, τους μούτζωσε κι έδωσε αυτά τα γενναία παλικάρια, που είναι τώρα στεφανωμένα με δόξες, με δάφνες και με νίκες.

Η αντίδραση συνωμοτεί

Τότε κι αυτοί αναγκάστηκαν ν' αλλάξουν βιολί κι αποφάσισαν να βγάλουν στο βουνό δικές τους ανταρτοομάδες.

Μα γιατί αυτό; Το ΕΑΜ είχε δηλώσει ότι δεν είχε μονοπώλιο τον αντάρτικο αγώνα. Γι' αυτό και τους κάλεσε να σχηματιστούν κοινές ανταρτοομάδες. Αν είχανε την πρόθεση να παλέψουν ενάντια στους κατακτητές, θα το κάνανε. Τότε όμως, ισχυρίζονται, ότι η χωρογραφία της Ελλάδας και η πυκνότητα της κατοχής δεν επέτρεπε την ύπαρξη ανταρτοομάδων. Όταν όμως είδανε εμάς, όταν λευτερώσαμε την ύπαιθρο, τότε κι αυτοί αποφάσισαν να δημιουργήσουν αντάρτικο.

Τι θα περίμενε κανείς απ' αυτούς αρχή αρχή; Ποια κραυγή, έστω και τυπικά, να βγει από το στόμα τους; Φυσικά, "Κάτω οι κατακτητές"!

Μα την θέση τους τη γνωστοποίησαν από την αρχή. Η πρώτη κραυγή τους ήτανε: "Κάτω το ΕΑΜ"!

Μα εμείς και πάλι τους καλέσαμε για να ενωθούμε. Αυτοί όμως αρνήθηκαν, γιατί δεν θέλανε να υποβληθούν σε κόπους και μόχθους για να πολεμήσουν τον κατακτητή. Γιατί αυτοί δεν είτανε εντολοδόχοι του ελληνικού λαού, μα της αντίδρασης από το φόβο της λαοκρατίας που ζητούσαν να πολεμήσουν.

Στο τέλος μας κήρυξαν κι ανοιχτά τον πόλεμο, ένοπλα, συνεργαζόμενοι με τους κατακτητές. Θα είμαστε ασυνεπείς στον αγώνα μας και προδότες του λάου μας, αν σιχαινόμαστε τα αίματα. Γι' αυτό, σαν εντολοδόχοι του λαού, συντρίψαμε

τους συνεργάτες αυτούς των καταχτητών, τους πολέμιους του εθνικού μας αγώνα.

Ο ΕΛΑΣ στο πλευρό των συμμάχων

Ύστερα απ' αυτό χρησιμοποίησαν το κόλπο: Μας κατηγορήσαν, ότι δε βοηθάμε το συμμαχικό αγώνα, αλλά θα υπακούσουμε μόνο στους Ρώσους. Κι απειλούσαν ότι όταν θά 'ρθουν οι σύμμαχοι εδώ, θα μας κανονίσουν. Αυτοί, που συνεργάζονταν με τους Γερμανούς, απειλούσανε ότι θα μας χτυπήσουν οι σύμμαχοι!

Αυτοί που στα 1941 πρόδωσαν το συμμαχικό αγώνα. Αυτοί που μαγάρισαν τις Θερμοπύλες και τους Τριακόσιους μας κι άφησαν τους συμμάχους Άγγλους να μάχονται μόνοι τους εκεί, ενώ αυτοί είχαν παραδώσει την Ελλάδα με τη συνθηκολόγηση του Τσολάκογλου, μας κατηγορούσαν ότι δεν ενισχύουμε τον συμμαχικό αγώνα κι έβαζαν στο μυαλό των συμμάχων την άτιμη σκέψη, ότι δήθεν θα μας χτυπούσαν ερχόμενοι εδώ.

Ο Γοργοπόταμος

Μα σε λίγο τους ήλθε το πρώτο χαστούκι! Η πρώτη ομάδα των Άγγλων αλεξιπτωτιστών έπεφτε, όχι σ' αυτούς, μα στον Άρη, πάνω στη Γκιώνα. Και μαζί μ' αυτούς τραβήξαμε κι ανατινάξαμε τον Γοργοπόταμο. Ο αρχηγός των συμμαχικών στρατευμάτων της Μέσης Ανατολής, στρατηγός Ουίλσον, δήλωνε ανοιχτά, ότι οι επιτυχίες των συμμάχων στην Αφρική οφείλονται κατά 80% στην ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου, γιατί αυτή εμπόδισε την αποστολή γερμανικών ενισχύσεων και εφοδιασμού.

Μα να κι ένα τελευταίο: Στην Πελοπόννησο προτείναμε στους τσολιάδες να καταθέσουν τα όπλα κι εμείς θα τους αφήσουμε ελεύθερους. Μα οι Άγγλοι το απέρριψαν αυτό και συνέλαβαν όλους τους τσολιάδες, τους έκλεισαν σε στρατόπεδα συγκέντρωσης και τους παραπέμπουν να δικαστούν από τα στρατοδικεία. Στο κάτω-κάτω, να τώρα οι Άγγλοι μπροστά σας. Διαβαίνουν τους δρόμους της Λαμίας και πάνε να χτυπήσουν τους Γερμανούς μαζί με μας. Μαζί τους θα πολεμήσουμε εμείς κι όχι αυτοί, μέχρι την ολοκληρωτική συντριβή του φασισμού.

Μα τα κατακάθια αυτά βρήκανε νέο τροπάρι: Μας κατηγορούν ότι είμαστε όλοι κομμουνιστές και ισχυρίζονται, ότι το ΕΑΜ. και ο ΕΛΑΣ είναι σκεπασμένες

κομμουνιστικές οργανώσεις. Μα αυτή η κατηγορία μπορεί ν' αποτελέσει ντροπή ή έπαινο;

Αγωνιζόμαστε για την Δημοκρατία

Το Κομμουνιστικό Κόμμα δε βαδίζει τώρα για τον κομμουνισμό. Το ΚΚΕ έχει βέβαια στο πρόγραμμα του σαν τελική του επιδίωξη τον Κομμουνισμό. Μα όχι για τώρα. Τον Κομμουνισμό θα τον επιβάλλετε σεις, ο λαός κι όχι το ΚΚΕ. Κι είμαι βέβαιος ότι πολλοί από τους μορφωμένους μας, που δεν τον θέλουν σήμερα, θα ψηφίσουν τότε για να επικρατήσει ο Κομμουνισμός. Σήμερα, όμως, το ΚΚΕ, δεν επιδιώκει παρά μόνο μια δημοκρατική λύση του ελληνικού προβλήματος.

Μα ας πούμε, ότι το ΚΚΕ θα εφαρμόσει τον Κομμουνισμό.

Λένε ότι ο Κομμουνισμός χαλνά τις εκκλησιές και γδέρνει τους παπάδες. Τόσο χαζοί είναι λοιπόν οι κομμουνιστές να χαλάσουν τις εκκλησιές, που δεν τους εμποδίζουν σε τίποτα; Οι εκκλησιές μας φταίνε ή τα καράβια του Εμπειρικού; Γιατί λοιπόν να κάψουμε τις εκκλησιές; Ποιος χτυπά τη θρησκεία; Θα γδάρουμε τους παπάδες; Μα γιατί; Εμείς βλέπουμε, ότι χιλιάδες παπάδες βρίσκονται τώρα στην πρωτοπορία του κινήματος μας και η συμβολή του κλήρου, που στάθηκε στο πλευρό μας, υπήρξε ανεκτίμητη. Μήπως συμβαίνει το αντίθετο; Γιατί αυτοί που εμφανίζονται σαν προστάτες της εκκλησίας, γκρεμίσανε μαζί με τους Γερμανούς και γδέρνουνε παπάδες.

Ο Κομμουνισμός, λένε, θα καταργήσει την θρησκεία. Μα η θρησκεία είναι ζήτημα συνείδησης. Πώς θα καταργηθεί λοιπόν; Η κατάργηση της θρησκευτικής συνείδησης είναι πράμα αδύνατο, έστω κι αν ακόμα οι κομμουνιστές θέλανε να την καταργήσουν. Η θρησκευτική συνείδηση δεν καταργείται με απλές διαταγές. Αν συνέβαινε ένα τέτοιο πράμα, αυτό θα έμοιαζε με την διαταγή πού έβγαλε κάποτε ένας αστυνόμος στην Ανάφη, με την οποία απαγόρευε την πάλη των τάξεων!

Το τι θα γίνει στο πολύ μακρινό μέλλον, το πώς θα σκέπτονται οι άνθρωποι τότε, είναι άλλο πρόβλημα. Και κανένας πολιτικός δε μπορεί να βγάλει νόμο για το τι θα πρέπει να γίνει ύστερα από 200 ή 500 χρόνια. Ούτε λοιπόν κι εμείς θα βγάλουμε τέτοιο νόμο. Μας ενδιαφέρει το πώς θα προκόψει ο λαός μας σήμερα κι όχι το τι φιλοσοφικές πεποιθήσεις θα έχει ύστερα από 500 χρόνια.

Συνεπώς καταλαβαίνετε τώρα, ότι αυτοί που διαδίδουν αυτές τις συκοφαντίες επιδιώκουν άλλους σκοπούς, προσπαθώντας με το μέσο αυτό της συκοφαντίας να εξαπατήσουν το λαό και να διαιωνίσουν την κυριαρχία τους πάνω του. Αν μάλιστα εξετάσουμε βαθύτερα το πράγμα αυτό, θα δούμε ότι αυτοί είναι άθρησκοι, γιατί σε αυτούς δεν υπάρχει ούτε ίχνος θρησκευτικής συνείδησης κι ο μόνος που λατρεύουν είναι ο Θεός Μαρμωνάς, ο Θεός του χρήματος...

Θα συσπειρώσουμε την οικογένεια

Κατηγορούν τους κομμουνιστές, ότι αυτοί θα διαλύσουν επίσης την οικογένεια. Λες κι εμείς κατεβήκαμε από τον ουρανό και δε γεννηθήκαμε από σπίτια ή φυτρώσαμε μόνοι μας σαν τα μανιτάρια. Η οικογένεια δημιουργήθηκε από ορισμένες οικονομικές συνθήκες.

Σε μια ορισμένη ανάπτυξη της κοινωνίας δημιουργήθηκε η ανάγκη της οικογένειας, γιατί έτσι θα αντιμετωπίζονταν καλύτερα οι ανάγκες της ζωής. Χρειάζονταν να δουλεύουν όλοι: Ο πατέρας και τα παιδιά στα χτήματα, οι γυναίκες στον αργαλειό και το σπίτι, γιατί μόνο με τον τρόπο αυτό θ' αντιμετωπίζονταν οι βιοτικές ανάγκες τους. Αυτού του είδους οι οικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν τότε, πλησίαζαν όπως βλέπετε, πιο στενά τα μέλη της οικογένειας μεταξύ τους.

Σήμερα όμως τι γίνεται; Οι σημερινές οικονομικές συνθήκες αναγκάζουν όχι πια το στενό πλησίασμα της οικογένειας, αλλά αντίθετα την απομάκρυνση της.

Να ένα παράδειγμα: Ένας άντρας παντρεύεται, μα την επομένη του γάμου του φεύγει στην Αμερική για να μπορέσει να αντιμετωπίσει τις ανάγκες της ζωής του και της γυναίκας του.

Ποιος διαλύει στην περίπτωση αυτήν την οικογένεια; Οι κομμουνιστές ή οι οικονομικές συνθήκες πού δημιούργησε η κεφαλαιοκρατία;

Κι εδώ, λοιπόν, βλέπουμε φανερά, ότι αυτοί που μας κατηγορούν πως θέλουμε να διαλύσουμε την οικογένεια, δεν είναι άλλοι, παρά αυτοί οι ίδιοι πού τη διαλύουν στην πραγματικότητα, ενώ εμείς επιδιώκουμε το στερέωμα της.

Θα δώσουμε στο λαό τα οικονομικά μέσα για να μπορεί να μη σκορπάει την οικογένεια του στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα.

Μας κατηγορούν ότι θέμε να καταργήσουμε τα σύνορα και να διαλύσουμε το κράτος. Μα το κράτος εμείς το φτιάχνουμε σήμερα, γιατί δεν υπήρξε, μια που αυτοί οι ίδιοι το είχαν διαλύσει.

Ποιος είναι λοιπόν πατριώτης; Αυτοί ή εμείς;

Το κεφάλαιο δεν έχει πατρίδα και τρέχει να βρει κέρδη σ' όποια χώρα υπάρχουνε τέτοια. Γι' αυτό δε νοιάζεται κι ούτε συγκινείται με την ύπαρξη των συνόρων και του κράτους. Ενώ εμείς, το μόνο πού διαθέτουμε, είναι οι καλύβες μας και τα πεζούλια μας. Αυτά αντίθετα από το κεφάλαιο που τρέχει, οπού βρει κέρδη, δε μπορούν να κινηθούν και παραμένουν μέσα στη χώρα που κατοικούμε.

Ποιος, λοιπόν, μπορεί να ενδιαφερθεί καλύτερα για την πατρίδα του; Αυτοί που ξεπορτίζουν τα κεφάλαιά τους από τη χώρα μας ή εμείς που παραμένουμε με τα πεζούλια μας εδώ;

Όταν έξαφνα στα 1929-31 το κράτος ζήτησε, λόγω της οικονομικής κρίσης πού μάστιζε τότε τη χώρα μας να κατεβάσουν οι ξένοι ομολογιούχοι το ποσοστό που πληρώνουμε σε τοκοχρεολύσια, οι Άγγλοι δέχτηκαν να το μειώσουν σε 35%, αλλά οι Έλληνες ομολογιούχοι αρνήθηκαν. Να λοιπόν, ποιος είναι ο πατριωτισμός τους! Αυτός φτάνει μέχρι το σημείο που δεν θίγονται τα οικονομικά τους συμφέροντα. Αυτοί λοιπόν οι ίδιοι που μας κατηγορούν ότι επιδιώκουμε την κατάργηση των συνόρων και την διάλυση του κράτους, αυτοί τα ξεπουλάνε αυτά στην πρώτη ευκαιρία.

Όταν οι άτιμοι μιλάνε για τιμή

Μας κατηγορούν επίσης, ότι εμείς επιβουλεύομαστε την τιμή. Βλέπετε, όλοι αυτοί οι «ηθικοί», που όταν περπατάνε μπερδεύονται τα κεφάλια τους στα σύρματα, μιλάνε για τιμή! Αυτοί που πούλησαν τις γυναίκες και τις αδελφές στον κατακτητή, για να κάνουν τα νταραβέρια μαζί του και μας σκλάβωσαν διπλά, αυτοί πάνε τώρα να μας πείσουν ότι είναι οι κέρβεροι της τιμής και της ηθικής.

Με αυτά τα μέσα προσπαθούν να εξαπατήσουν το λαό για να συνεχίσουν το ξεζούμισμα και την εκμετάλλευση του. Και πολλές φορές το καταφέρνουν αυτό και μας πείθουν μάλιστα ότι έτσι είναι όπως τα λένε.

Πάρτε ένα παράδειγμα, απ' αυτό που γίνεται στα χωριά: Ο χωριάτης καπνίζει τον καπνό που παράγει ο ίδιος. Μα τον πείσανε ότι αυτός είναι λαθραίος. Κι ο ίδιος ο χωρικός σου λέει ότι καπνίζει λαθραίο καπνό. Λες και δεν τον έσπειρε αυτός στον τόπο μας, αλλά τον έφερε από την Αμερική. Όπως βλέπετε λοιπόν κι ο ίδιος ο χωριάτης το πίστεψε, πως ο καπνός του είναι «λαθραίος».

Η αντίδραση δεν σταματά σε τίποτα μπροστά προκειμένου να εξαπατήσει το λαό, χρησιμοποιώντας για αυτό όλα τα μέσα, όλη τη συκοφαντία και το ψέμα. Μα αυτές οι συκοφαντίες στην ύπαιθρο, όπου μας είδανε και μας νιώσανε, έγιναν συντρίμια. Στις πόλεις θα γίνει κι αυτού το ίδιο. Σε λίγες μέρες θα δείτε κι εσείς μόνοι σας την πραγματικότητα.

Γιατί ο δικός μας σκοπός είναι ένας: Πώς θα ζήσει καλύτερα ο λαός μας!

Όταν ήταν εδώ ο κατακτητής, αυτοί θέλανε τότε την τάξη. Εμείς θέλαμε την αταξία για να κάνουμε ανυπόφορη τη ζωή του κατακτητή. Τώρα αυτοί θέλουνε την αταξία. Μα εμείς θέλουμε την τάξη. Αυτοί είναι οι οργανωτές του εμφυλίου πολέμου για να εκμεταλλεύονται το λαό μας. Αυτοί είναι οι λύκοι, που προσπαθούν να κατασπαράξουν το κοπάδι, εμάς, εσάς, όλους μας, το λαό δηλαδή.

Τηρήσαμε τις υποσχέσεις μας

Ο ΕΛΑΣ και το ΕΑΜ, υποσχέθηκαν στο λαό την πάλη ενάντια στον κατακτητή και την απελευθέρωση της χώρας μας. Αυτές τις υποσχέσεις τις τηρήσαμε. Εμείς δεν δημιουργήσαμε κυβερνητικό τύπο. Αυτός δημιουργήθηκε μόνος του από το λαό. Από τον Οκτώβρη του 1942 μόνος του ο λαός τράβηξε στις εκλογές της αυτοδιοίκησης του.

Ο θεσμός αυτός της αυτοδιοίκησης, που για πρώτη φορά εμφανίστηκε στην Ευρυτανία, αποτέλεσε την απαρχή της δημιουργίας του από το χωριό μέχρι την Π.Ε.Ε.Α. αργότερα.

Εμείς είμαστε υπέρ της ενότητας και χάρη στις προσπάθειες τις δικές μας οφείλεται κατά 95% η δημιουργία της εθνικής κυβερνήσεως, κάτω από την οποία αγωνιζόμαστε σήμερα. Μέχρι τη Λάρισα η πατρίδα μας είναι τώρα ελεύθερη. Και γρήγορα θ' απελευθερώσουμε όλη την υπόλοιπη Ελλάδα. Έτσι και η δεύτερη μας υπόσχεση τείνει να πραγματοποιηθεί ολοκληρωτικά.

Η πάλη μας για τη λαοκρατία

Μα εμείς υποσχεθήκαμε στο λαό και κάτι άλλο: Ότι δεν θ' αφήσουμε το όπλο από το χέρι μας αν δεν πετύχουμε και τη διπλή λευτεριά: τη λαοκρατία. Για αυτό θα παλέψουμε για να εκτελέσουμε κι αυτή την υπόσχεση μας, αφιερώνοντας και θυσιάζοντας την ζωή μας ακόμα για τη λαοκρατική λύση του ελληνικού προβλήματος.

Ο ΕΛΑΣ στα χέρια πρώτα της Κ.Ε. του ΕΑΜ και της Π.Ε.Ε.Α αργότερα αποτέλεσε το δυνατό όπλο της διατήρησης του λαού μας στη ζωή. Τον μοχλό της γρηγορότερης απελευθέρωσης μας. Τώρα, στα χέρια της εθνικής μας κυβέρνησης, που αποτελείται απ' όλα τα κόμματα και τις οργανώσεις και που υπόσχεται στο πρόγραμμα της λαοκρατικής λύσεις, θ' αποτελέσει την εγγύηση, ότι θα συνεχίσουμε τον πόλεμο μέχρι την ολοκληρωτική συντριβή του φασισμού κι ότι θα εξασφαλισθούν οι ως τώρα κατακτήσεις του λαού μας και θα κερδηθούν και νέες.

Φωνάζατε πολύ για την θανατική καταδίκη των προδοτών, των συνεργατών του κατακτητή και των εκμεταλλευτών της δυστυχίας του λαού στα χρόνια της κατοχής. Όταν εμείς δεν είχαμε τη δυνατότητα να τους δικάσουμε, τους εκτελούσαμε. Αργότερα τους δικάζαμε σε στρατοδικεία. Τώρα, όσους έχουμε συλλάβει θα τους παραδώσουμε στην δικαιοσύνη. Υπάρχει η νόμιμη πια κυβέρνηση και αυτή θα αποφασίζει για όλα. Μη φωνάζετε λοιπόν. Αυτοί θα δικασθούν και θα καταδικασθούν. Μα δεν θάχει και μεγάλη σημασία.

Τεράστια σημασία θάχει αν καταδικάσετε και θανατώσετε εσείς, ο κυρίαρχος λαός, το καθεστώς που γεννάει τέτοια καθάρματα.

Μεθαύριο θα τραβήξουμε στις εκλογές. Το πρώτο ράπισμα πρέπει να δοθεί στο δημοψήφισμα, με την οριστική καταδίκη του φιλοβασιλισμού και την εγκαθίδρυση της δημοκρατίας. Αλλά γιατί στρεφόμαστε με τόση μανία ενάντια στο βασιλιά;

1. Γιατί αυτός πρώτα-πρώτα δεν είναι ούτε Έλληνας.
2. Γιατί μας τον φέρανε με το ψεύτικο δημοψήφισμα του 1935.
3. Γιατί είναι επίορκος. Καταπάτησε το Σύνταγμα του 1911 κι έβαλε δικτάτορα τον πεμπτοφαλαγγίτη Γιάννη Μεταξά.
4. Γιατί άφησε όλους τους ανίκανους και πεμπτοφαλαγγίτες στρατηγούς και υπουργούς να προδώσουν τον πόλεμο της Αλβανίας και να υποδουλώσουν την

πατρίδα μας.

5. Τέλος, γιατί στην εθνική μας συμφορά του 1941, αντί να καθίσει εδώ και να θυσιαστεί σαν άλλος

Κόδρος των Αθηνών, μας εγκατέλειψε. Αν είτανε καλός έπρεπε να καθίσει εδώ κι αντί να βγει στο κλαρί ο Άρης και δεν ξέρω ποιος άλλος, να βγει αυτός να οργανώσει τον αγώνα και να είναι τώρα δικαιωματικά βασιλιάς μας και αρχηγός μας. Με τη στάση του ο ίδιος παραιτήθηκε ουσιαστικά και τυπικά του δικαιώματος επί του θρόνου της Ελλάδος.

Αυτά βέβαια γι' αυτόν προσωπικά κι ανεξάρτητα από την πεποίθηση μας πώς δεν χρειάζεται κανένας θρόνος, μα δημοκρατία για να προκόψει η Ελλάδα μας. Σεβόμαστε τη λαϊκή θέληση.

Το δεύτερο ράπισμα πρέπει να δοθεί στις εκλογές, που θα καθορίσουν το πολίτευμα της χώρας μας.

Εμάς, η μόνη μας φιλοδοξία είναι να είμαστε υπηρέτες του λαού. Γι' αυτό θα σεβαστούμε την ετυμηγορία σας, όποια κι αν είναι αυτή.

Μα έχουμε αυτές τις απαιτήσεις: Να ψηφίσει ο λαός ανεπηρέαστα και να σεβασθούν το λαό.

Αν αυτά δεν εκτελεστούν, τότε σας υποσχόμαστε ότι πάλι θα ξαναβγούμε στο βουνό. Μα είμαι βέβαιος ότι αυτά δεν θα συμβούν. Γιατί ο λαός μας χειραφετήθηκε πια. Δοκιμάσθηκε και ξύπνησε. Θ' ακολουθήσει τους δρόμους που του δείχνουμε και που μοναδικά τον συμφέρουν.

Με την πεποίθηση αυτή, τελειώνοντας, σας καλώ να φωνάξουμε: Ζήτω ο κυρίαρχος λαός μας!

Στην Απελευθέρωση ήταν ένας από τους πολλούς που διαφώνησαν με τις επιλογές της ηγεσίας της Αντίστασης, με την συμμετοχή στην κυβέρνηση Παπανδρέου και την ανάθεση κεντρικού ρόλου στους Άγγλους. Τον Νοέμβριο του 1944 σε σύσκεψη καπετάνιων του ΕΛΑΣ πρότεινε να ετοιμαστεί ο ΕΛΑΣ για την αναμενόμενη σύγκρουση με τους Άγγλους:

Αν ζήσει κανένας σας να θυμάται τα λόγια αυτά. Οι Εγγλέζοι θα σας σφάξουν όλους σαν αρνιά, εγώ στα χέρια τους δε θα πέσω γιατί τα βουνά με ξέρουν. Με την πέτρα προσκέφαλο, την ψείρα συντροφιά, την κάπα σκέπασμα δε θα με ιδούνε ζωντανό στα χέρια τους. Αυτό θέλω να το θυμάστε αν κανένας σας ζήσει..

Αντικρούστηκε όμως από τον καπετάνιο της Ομάδας Μεραρχιών της Μακεδονίας Μάρκο Βαφειάδη και τελικά ο Βελουχιώτης δεν έλαβε μέρος στα Δεκεμβριανά.

Η διαφωνία του αυτή οδήγησε σε κάποιες πρακτικές ενέργειες. Αρκετοί θεώρησαν, μάλλον λανθασμένα, ότι έφθασε ως τα όρια της ανταρσίας στην λεγόμενη «Σύσκεψη των Καπεταναίων» στην Λαμία τον Νοέμβριο του 1944.

Ο Βελουχιώτης, μετά την Συμφωνία της Βάρκιζας (12 Φεβρουάριου 1945) υπέγραψε με τον στρατιωτικό αρχηγό του ΕΛΑΣ Στέφανο Σαράφη την αποστράτευση των ανταρτικών ομάδων, κατηγόρησε όμως με δριμύτητα την πολιτική ηγεσία του ΕΑΜ για την εσφαλμένη τακτική της που κατά την άποψή του οδηγούσε στην εγκαθίδρυση των Άγγλων στην Ελλάδα και στη δίωξη των αγωνιστών του ΕΑΜ. Έτσι στο Γαρδίκι παρά την αρχική αποδοχή της Συμφωνίας της Βάρκιζας διακήρυξε την ανάγκη να συνεχιστεί ο αγώνας εναντίον του νέου ζυγού, η ενέργειά του όμως αυτή προκάλεσε την αντίδραση όχι μόνο της ελληνικής κυβέρνησης, αλλά και της ηγεσίας του ΚΚΕ.

Έχει αρχίσει η οριστική αντιπαράθεση του Άρη Βελουχιώτη με μεγάλη μερίδα της ηγεσίας του ΚΚΕ. Ο Άρης Βελουχιώτης ξανάρχισε την αντάρτικη δραστηριότητα και επιχείρησε, όπως αναμφισβήτητα προκύπτει από πλήθος ιστορικών στοιχείων και ντοκουμέντων, να δημιουργήσει τον «Νέο ΕΛΑΣ».

Το είχε δηλώσει εξάλλου από τότε που πρωτοξεκίνησε το αντάρτικο:

Δε θ' αφήσουμε το όπλο από το χέρι μας, αν δεν πετύχουμε και τη διπλή λευτεριά: Τη λαοκρατία. Γι' αυτό θα παλέψουμε για να εκτελέσουμε κι αυτή την υπόσχεσή μας, αφιερώνοντας και θυσιάζοντας τη ζωή μας ακόμα για τη λαοκρατική λύση του ελληνικού προβλήματος.

Ο Άρης Βελουχιώτης εφάρτετο να είναι αναμειγμένος σε 4.000 περίπου εγκλήματα...

...κατά της ζωής αθώων ανδρών και γυναικόπαιδων, τα οποία είτε διέπραξε προσωπικά ο ίδιος, είτε εις τα οποία παρευρίσκετο συμμετέχοντας και επιστατώντας κατά την διάπραξή των (συναυτουργία). Τα εγκλήματα αυτά, σύμφωνα προς το Άρθρο 3 του Πρωτοκόλλου της Συμφωνίας της Βάρκιζας (12 Φεβρουαρίου 1945), δεν συμπεριλαμβάνοντουσαν εις την δοθείσα αμνηστία, χαρακτηρισθέντα «ως κοινά αδικήματα κατά της ζωής και της περιουσίας, τα οποία δεν ήσαν απαραίτητως αναγκαία δια την επιτυχία του πολιτικού αδικήματος (της ενόπλου στάσεως)» (Διεύθυνση Ιστορίας Στρατού, «Η απελευθέρωση της Ελλάδος και τα μετά ταύτη γεγονότα», σελίδες 343-344).

Ευθύς, λοιπόν, ως ο «Άρης Βελουχιώτης» διαπίστωσε ότι εξαιρείτο της δοθείσης αμνηστίας, έγινε έξαλλος και αφού κατηγόρησε την ηγεσία του Κ.Κ.Ε., επειδή φρόντισε να εξασφάλιση μόνον δι' αυτήν αμνηστία, αδιαφορήσασα δια τους λοιπούς ενόπλους αντάρτες, ηρνήθη να συμμορφωθεί προς την υπογραφείσα Συμφωνία της Βάρκιζας και να αντιμετωπίση την ελληνική Δικαιοσύνη, και ακολουθούμενος υπό μικράς ομάδος πιστών συντρόφων του, ενεχομένων και αυτών εις εγκλήματα, συγκρότησε ληστοσυμμορία και συνέχισε να περιφέρεται εις τα όρη των Αγράφων και της Πίνδου. Διακήρυσσε δε ότι «ο συμβιβασμός της Βάρκιζας είναι ολέθριος και ο άγων προς κατάκτηση της εξουσίας θα πρέπει να συνεχισθεί άνευ διακοπής».

Στις 2 Μαρτίου ο Βελουχιώτης έγραψε και πάλι στην ηγεσία του ΚΚΕ επαναλαμβάνοντας τις διαφωνίες του και προειδοποιώντας πως «ξαναρχίζει την ένοπλη δράση». Ο Σιάντος, αφού του υπογράμμισε την ανάγκη προσανατολισμού του Κόμματος προς τη μαζική πολιτική δράση, του απάντησε ότι με τον ένοπλο αγώνα του τη δεδομένη στιγμή θα έβλαπτε. Του πρότεινε να μεταβεί στην Αθήνα και να μείνει «σαν εφεδρεία», παύοντας κάθε «εμφάνιση και δράση μέχρις ότου δούμε την εξέλιξη της κατάστασης».

Η ηγεσία του κόμματος, επιδιώκοντας την επαναπροσέγγιση με το Βελουχιώτη, έστειλε τον Αρίστο Βασιλειάδη να τον συναντήσει με σκοπό να βρεθεί διέξοδος από την παρούσα κατάσταση. Μετά από αλληπάλληλες διαβουλεύσεις (στις οποίες πήραν μέρος και άλλα στελέχη της Αντίστασης και του Κόμματος) «ο Άρης δέχτηκε να συγκρατήσει την ανάπτυξη της δράσης του με την προϋπόθεση ότι θα γίνει συνάντηση με αντιπροσωπία της καθοδήγησης». Στη συνάντηση αυτή, που πραγματοποιήθηκε στις 17 και 18 Μαρτίου, επιτεύχθηκε «συμφωνία να αναστείλει ο Άρης κάθε εκδήλωση, ως που να αποφασίσει το ΠΓ να δεχτεί την αρχική του πρόταση να φύγει στο εξωτερικό».

Εντούτοις, μια βδομάδα μόλις μετά (στις 24 Μάρτη), ο Βελουχιώτης απηύθυνε επιστολή «προς όλα τα μέλη της ΚΕ του ΚΚΕ» στην οποία επαναλάμβανε για άλλη μια φορά τις απόψεις και τις διαφωνίες του. Η 11η Ολομέλεια της ΚΕ (5-10 Απρίλη) καταδίκασε την στάση του, αναφέροντας πως «ο Κλάρας, αφού μια φορά πρόδωσε και αποκήρυξε το ΚΚΕ γιατί λύγισε μπροστά στην τρομοκρατία του Μανιαδάκη, ξαναζήτησε στον καιρό του εθνικοαπελευθερωτικού αγώνα να ξαναγοράσει με το αίμα του την προδοσία του εκείνη που αναγνώρισε και καταδίκασε. Το ΚΚΕ του έδωσε την δυνατότητα αυτή. Σήμερα όμως σε μια δύσκολη και κρίσιμη στιγμή, από δειλία και φόβο, παρά τις υποσχέσεις και τη συμφωνία που στα λόγια έδειξε, απειθαρχεί πάλι, ξαναπροδίνει το ΚΚΕ με την τυχοδιωκτική και ύποπτη στάση του που μονάχα τον εχθρό ωφελεί. Στο ΚΚΕ δεν έχει θέση κανένας, οσοδήποτε ψηλά και αν στέκει και οσοδήποτε μεγάλος και αν είναι, όταν οι πράξεις του δεν συμβιβάζονται με το κοινό συμφέρον και όταν παραβιάζεται η δημοκρατική εσωκομματική πειθαρχία».

Κατά την διάρκεια του Απριλίου, η Περιφερειακή Επιτροπή Κόνιτσας του ΚΚΕ βρισκόταν σε επαφή με τον Άρη. Στην επιστολή του Γραμματέα της ΠΕ στις 17.4.1945 αναφέρεται μεταξύ άλλων:

Αγαπητέ μας σύντροφε Άρη... προχωρήσατε και σε ενέργειες τέτοιες που όχι μόνον ζημιώνουν αλλά απομακρύνουν κάθε διάθεση που ίσως ήταν έτοιμη να σας βοηθήσει. Συν/στή Άρη. Βάλατε χέρι και στα πυρομαχικά μας, που γι' αυτό είμαι άμεσα υπεύθυνος και φέρω ακεραίαν την ευθύνην απέναντι στο κόμμα μας... Δεν μπορώ να καταλάβω σ. Άρη πως πήρες τέτοια τολμηρή και καθαρώς αντικομματική απόφαση, μήπως έχεις σκοπό να πολεμήσεις αντί τους Μπουραντάδες τους συντρόφους σου;... Το κάτω-κάτω δεν είμεθα ανδρείκελα καθενός και πρέπει να σεβαστείς τους συν. που πολεμούν πιστά πλάι σου... Πιστεύω και περιμένω να μην επαναληφθεί και ακόμη να επιστραφούν ό,τι

πάρθηκαν... Πάντως όπως πάει η κατάσταση σε όλη την χώρα γρήγορα θα πάρουμε το κλαρί. Γι' αυτό μην απομακρύνετε τις διαθέσεις των παλικαριών με τις τέτοιες ενέργειές σας... Γεια χαρά σε όλα τα παλικάρια και... το πολύ θάρρος και οι τολμηρές και χωρίς ερώτηση αποφάσεις βλάπτουν θανάσιμα το Κόμμα μας.

Στις αρχές Μαΐου του 1945 ο Βελουχιώτης με τους συντρόφους του, κυνηγημένος βρίσκεται στα ελληνοαλβανικά σύνορα σε μια προσπάθεια να περάσει στην Αλβανία. Μάταια όμως. Χωρίς κάποιο επίσημο χαρτί από το κόμμα δεν θα μπορέσει ποτέ να περάσει τα σύνορα της σωτηρίας. Και το κόμμα, αυτό το χαρτί, δεν θα του το δώσει ποτέ. Εκεί πάνω, στα σύνορα με την Αλβανία, θα φτάσει η μεγάλη είδηση. «Ο Ζαχαριάδης ζει και γυρίζει στην Ελλάδα.»

Η είδηση εκείνη ανατάραξε τον Άρη Βελουχιώτη. Πίστεψε πως σαν έφτανε στην Ελλάδα ο Ζαχαριάδης θα ξέσκιζε την Συμφωνία της Βάρκιζας και θα έδινε το σύνθημα του νέου αγώνα. Πίστεψε πως θα μπορούσε να έρθει σε μια επαφή με τον αρχηγό.

Η πρώτη δουλειά του Άρη Βελουχιώτη, σαν έμαθε το νέο αυτό, ήταν να αφήσει τους περιπάτους μπρος στα Αλβανικά σύνορα και να κατέβει προς την Θεσσαλία. Γνώριζε πως το καλύτερο μέρος για να μπορέσει να έχει κάποια επαφή με την Αθήνα ήσαν τα Τρίκαλα. Και παρ' όλο που τα μέρη δεν του ήσαν γνωστά και επομένως ήταν κάπως επικίνδυνη η παραμονή τους εκεί, ο Άρης Βελουχιώτης το διακινδύνευσε.

Στις 29 Μαΐου ο Ζαχαριάδης φτάνει στην Ελλάδα. Με στρατιωτικό αεροπλάνο των Άγγλων, μέσω Γαλλίας, φτάνει στην Αθήνα. Σαν πληροφορήθηκε την είδηση της άφιξής του ο Βελουχιώτης στέλνει αμέσως μήνυμα στην Περιφερειακή Επιτροπή του ΚΚΕ Τρικάλων να διαβιβασθεί στο Πολιτικό Γραφείο της Αθήνας. Ζητούσε μια συνάντηση με τον Αρχηγό. Το μήνυμα αυτό δεν θα φτάσει ποτέ στα χέρια του Ζαχαριάδη. Κάπου μεταξύ Τρικάλων και Πολιτικού Γραφείου της Αθήνας το μήνυμα θα εξαφανισθεί. Ούτε και ένα δεύτερο που έστειλε θα φτάσει ποτέ. Άδικα ο Άρης θα περιμένει. Δυο μέρες μετά την άφιξή του στην Ελλάδα ο Ζαχαριάδης είχε απασχοληθεί με την υπόθεσή του και η καταδικαστική απόφαση είχε ληφθεί.

Η ΚΕ του ΚΚΕ, στην 11η Ολομέλειά της, στις 12 Ιουνίου 1945, τον διέγραψε απ' το κόμμα και τον αποκήρυξε με ανακοίνωση μέσω του Ριζοσπάστη:

Ο σύντροφος Ζαχαριάδης μας ανακοίνωσε ότι η κεντρική επιτροπή του ΚΚΕ,

αφού συζήτησε πάνω σε εκθέσεις που ήρθαν από διάφορες κομματικές οργανώσεις αποφάσισε να καταγγείλει ανοικτά την ύποπτη και τυχοδιωκτική δράση του Άρη Βελουχιώτη (Θανάση Κλάρα ή Μιζέρια).

Η χρονική στιγμή και ο τρόπος με τον οποίο γνωστοποιήθηκε στον Βελουχιώτη η διαγραφή και η αποκήρυξη του από το Κόμμα αποτελεί πεδίο αντιπαραθέσεων. Ορισμένοι συγγραφείς υποστηρίζουν ότι ο Βελουχιώτης έμαθε την εν λόγω απόφαση από τον «Ριζοσπάστη» την ημέρα της αυτοκτονίας του (αναπαράγοντας και ενισχύοντας είτε άμεσα είτε εμμέσως πλην σαφώς τον ισχυρισμό ότι ήταν το ΚΚΕ που οδήγησε τον Άρη στο συγκεκριμένο τέλος).

Σύμφωνα με άλλες μαρτυρίες, ο τελευταίος ενημερώθηκε έπειτα από συζήτηση με στέλεχος του ΚΚΕ για το σχετικό περιεχόμενο εσωκομματικού γράμματος που κυκλοφόρησε στις οργανώσεις του κόμματος μετά την 11η Ολομέλεια. Άλλοτε στο εσωκομματικό αυτό κείμενο, και άλλοτε σε δημοσίευση του Ριζοσπάστη στις 12 Ιουνίου αποδίδεται και το γνωστό «Ούτε ψωμί ούτε νερό στον δηλωσία Μιζέρια – Άρη». Τέτοια ρήση πάντως στον «Ριζοσπάστη» δεν φαίνεται να επαληθεύεται, ενώ το κείμενο που κυκλοφόρησε στις οργανώσεις δεν σώζεται σήμερα, οπότε και καθίσταται αδύνατη η διασταύρωσή του.

Σε συνάντηση με αντιπροσωπεία του ΚΚΕ στα Τρίκαλα του προτάθηκε να γυρίσει μαζί της στην Αθήνα, ώστε να αναλάβει επικεφαλής στην υπό ίδρυση «Συνομοσπονδία Εθνικών Αγωνιστών». Ο Βελουχιώτης αρνήθηκε.

Στη διάρκεια μετάβασής του στη Ρούμελη «πήρε την απόφαση να παραβιάσει την κομματική πειθαρχία και μαζί με τον Τάκη Φίτσο παρουσιάσθηκε ξαφνικά μέσα σε ένα κομματικό αχτίφ και κατήγγειλε ανοικτά την πολιτική της ηγεσίας», προτείνοντας την δημιουργία ενός «Μετώπου Εθνικής Ανεξαρτησίας (ΜΕΑ), που θα πάλευε για την Εθνική ανεξαρτησία και Ελευθερία και για την Δημοκρατία». Αξίζει να σημειωθεί, πως το ΜΕΑ δεν αποτελούσε απλά μια αφηρημένη πρόταση: συνοδευόταν από σχετική Διακήρυξη καθώς και Προγραμματικές Θέσεις, ενώ απευθυνόταν σε ΕΑΜίτες και μέλη του Κομμουνιστικού Κόμματος (τους οποίους και στρατολογούσε). Ούτε στις θέσεις του ΜΕΑ εκφράζεται άλλη αντίληψη σε σχέση με αυτή της στρατηγικής του ΚΚΕ.

Απελπισμένος κι απογοητευμένος από την δημόσια αποκηρύξη του, από τον Γενικό Γραμματέα του ΚΚΕ Νίκο Ζαχαριάδη, καταφρονημένος από τους πάντες, εγκαταλελειμμένος από τους συντρόφους του, μη δυνάμενος να μεταβεί προς Αλβανία ή Γιουγκοσλαβία και αισθανόμενος να πλησιάζει η αρχή του τέλους,

προσπαθεί απεγνωσμένα, να διαφύγει από τον κλοιό των καταδιωκτικών αποσπασμάτων και των ενεδρών, περιφερόμενος «σαν κυνηγημένο σκυλί».

Η αντίστροφη μέτρηση για τον Άρη Βελουχιώτη έχει αρχίσει και το χρονόμετρο θα μηδενίσει στις 16 Ιουνίου 1945. Ο κλοιός έχει γίνει ασφυκτικός γύρω από τον Άρη και την ομάδα του. Παρ' όλα αυτά καταφέρνει και διώχνει το μεγαλύτερο τμήμα και ο ίδιος με τον Τζαβέλα, το πρωτοπαλίκαρό του, και λίγους ακόμη περνούν τον Αχελώο. Ο δρόμος προς την ελευθερία έστω και προσωρινά έχει ανοίξει. Άγνωστο όμως μέχρι σήμερα για ποιούς λόγους δίνει εντολή να γυρίσουν πίσω και το μικρό τμήμα που τον ακολουθεί ξαναπερνάει το ποτάμι και βρίσκεται στην χαράδρα της Μεσούντας στην περιοχή της Άρτας. Μετά από προδοσία και μάλιστα από πρώην μαχητή του ΕΛΑΣ, η θέση της ομάδας των «Αρειανών» εντοπίζεται και αρχίζουν να συρρέουν προς τα κει μεγάλες δυνάμεις της Εθνοφυλακής, της Χωροφυλακής και παρακρατικές ομάδες με επικεφαλής τον περιβόητο Βοίδαρο, πρώην αντάρτη του Ζέρβα και φανατικό αντικομμουνιστή:

...Ήδη, αυτός, προερχόμενος εκ Βόρειας Πίνδου και κινούμενος κατά μήκος αυτής, προς Νότο, ευρίσκετο, περί την 4ην Ιουνίου 1945, εις την περιοχή της Κόνιτσας. Εκείθεν, ακολουθών ορεινό δρομολόγιο, έφθασε, μετ' ολίγας ημέρας, εις την περιοχή μεταξύ των ορέων Κόζιακα και Τζουμέρκων, εις το ύψος του άνω Αχελώου ποταμού και εγγύς των συνόρων των νομών Τρικάλων, Άρτας και Καρδίτσας.

Ο Εθνικός Στρατός, αφ' ετέρου, είχε συνεχείς πληροφορίες, περί του υπ' αυτού ακολουθουμένου δρομολογίου και βάσει αυτών διετάχθη μία διλοχία του εις Άρτα εδρεύοντος 206ου Τάγματος Εθνοφυλακής, όπως κινηθεί και αποκλείσει τις διαβάσεις νοτίως της περιοχής των Τζουμέρκων, δια την εξόντωση αυτού. Συγχρόνως, εζητήθη υπό της προϊσταμένης Στρατιωτικής Διοικήσεως η αποστολή ενισχύσεων δια τον αποκλεισμό και των βορειότερα κειμένων διαβάσεων, ήτοι των τοιούτων της περιοχής του χωρίου Νεράιδα Τρικάλων, του όρους Τζουμέρκα. Εκεί απεστάλη μία διλοχία εκ του εδρεύοντος εις Τρίκαλα 118ου Τάγματος Εθνοφυλακής.

Την 15ην Ιουνίου 1945, η ομάδα του «Άρη Βελουχιώτη» προσβάλλεται υπό Μονάδων της Εθνοφυλακής και ένα τμήμα αυτής διαχωρίζεται και διασκορπίζεται. Οι υπόλοιποι, μαζί με τον «Άρη Βελουχιώτη», διαβαίνουν τον Αχελώο ποταμό, μεταξύ Μυροφύλλου Τρικάλων και Μεσούντας Άρτας και κρύπτονται εντός της χαράδρας (φαράγγι) του Φάγγου.

Εκ της θέσεως αυτής επιχειρούν, πλην ματαίως, να συνδεθούν μετά των διασκορπισθέντων ανδρών, ενώ αναγκάζονται εκ των πραγμάτων και εις αναζήτηση τροφής εκ του εγγύς κειμένου χωρίου Μεσούντα. Αι θέσεις των, κατόπιν αυτού, εντοπίζονται και οι δύο διλοχίες περισφίγγουν τον κλοιό, καταλαμβάνοντας και αποκλείοντας, κατά την διάρκεια της νυκτός, τις πέριξ της χαράδρας διαβάσεις. Ταυτοχρόνως, αρχίζει μετά δυσκολίας, λόγω του σκότους, η προσπάθεια εξερευνήσεως της περιοχής. Αίφνης, ακούεται εκ της κατευθύνσεως του κυκλωθέντος κρησφύγετου της συμμορίας του «Άρη Βελουχιώτη» έκρηξη χειροβομβίδας. Ως αποτέλεσμα του εν λόγω συμβάντος υπήρξε ο θάνατος του «Άρη Βελουχιώτη», του μονίμου «συνοδού» του «Τζαβέλλα» και δύο ακόμη ανδρών, των Γ. Αργύρη και Θωμά Αρχιμανδρίτη. Η διατυπωθείσα τότε εκτίμηση ήταν, ότι αυτοί φονεύθηκαν υπό των συντρόφων των. Βραδύτερο διετυπώθη η εκδοχή κατά την οποία ο «Άρης Βελουχιώτης» και ο «Τζαβέλλας» αυτοκτόνησαν.

Σύμφωνα με μαρτυρίες, η σκηνή της αυτοκτονίας είχε ως εξής:

Σήκωσε το πιστόλι του στο κρόταφο και πίεσε τη σκανδάλη, ένας ξερός κρότος ακούστηκε και έστρεψαν σαστισμένοι το βλέμμα τους οι λιγοστοί του σύντροφοι. Ο Τζαβέλλας φώναξε στους άλλους πως ο αρχικαπετάνιος σκοτώθηκε. Ζήτησε να τον ακολουθήσουν στον θάνατο. Εκείνοι δεν συμφώνησαν. Το πρωτοπαλίκαρο του Άρη έσκισε τις φωτογραφίες που είχε ο αρχηγός πάνω του, έσπασε το ρολόι του και το πιστόλι του, τον «Ελβετό» και όταν απομακρύνθηκαν οι υπόλοιποι, ο πιστός του από την αρχή του αγώνα σύντροφός του Τζαβέλλας, μέσα σε λιγμούς αρπάζει μια χειροβομβίδα «Μιλς», την οποία αποπλίζει κι αγκαλιάζοντας το άψυχο σώμα του αρχηγού του, αφήνει και αυτός τη τελευταία του πνοή.

Εκ των υπολοίπων μελών της συμμορίας μερικοί συλλαμβάνονται υπό των ανδρών της Εθνοφυλακής, ενώ άλλοι επιχειρούν να διέλθουν τον Αχελώο ποταμό, με αποτέλεσμα τον πνιγμό 4-5 εξ αυτών.

Ο έμπιστος της προσωπικής φρουράς του «Άρη Βελουχιώτη», ο Ν. Δράκος, κατ' εντολήν του Βόιδαρου, αποκεφαλίζει τα νεκρά σώματα του «Άρη Βελουχιώτη» και του πρωτοπαλικάρου του «Τζαβέλλα». Σύμφωνα με την μαρτυρία του ΕΔΕΣίτη Α. Λύκκα:

Ο Βόιδαρος ήταν όλο χαρά και διέταξε τον Δράκο να κόψει το κεφάλι του Άρη με τον σχιά (σουγιά). Εκείνος δεν μπορούσε ούτε ανάσα να πάρει. Έβγαλε έναν σχιά, απ' αυτούς που διπλώνουν στα δύο, και πήγε κοντά να κόψει το κεφάλι του Άρη. Έλα όμως που ο σχιάς δεν έκοβε και ταλαιπωρήθηκε ο έρμος. Πρέπει να 'κανε περισσότερα από δεκαπέντε λεπτά ν' αποκόψει το κεφάλι. Δυσκολεύθηκε εκεί που είναι τα νεύρα. Ο Βόιδαρος έπιασε το κεφάλι από τα μαλλιά και το σήκωσε ψηλά να το δουν όλοι όσοι ήταν εκεί τριγύρω. Καθώς έσταζε ακόμα αίματα, το έβαλαν στον τουρβά. Για να μη μυρίσει στη διαδρομή το παραφούσκωσαν με αλάτι.

Οι κεφαλές μεταφέρονται εφ' αμάξης εις τα Τρίκαλα. Εκεί, οι κεφαλές αμφοτέρων κρέμονται εις κοινή θέα εξ ενός φανοστάτη της κεντρικής πλατείας Ρήγα Φεραίου από τις 18 ως τις 20 Ιουνίου 1945.

Οι μαρτυρίες, σε συνδυασμό με τα δημοσιεύματα της εποχής, για το πόσο έμειναν κρεμασμένα τα κεφάλια στον φανοστάτη διαφέρουν. Αλλού προκύπτει πως ήταν από 18 ως 20 Ιουνίου και αλλού από 17 ως 19 Ιουνίου, και στις δυο περιπτώσεις πάντως λιγότερο από 48 ώρες. Ήταν πιασμένα με σχοινί (ή συρματόσχοινο) από τις άκρες ενός πασάλου, ο οποίος δέθηκε σε προσιτό για τα μάτια των αποσβολωμένων πολιτών σημείο του πανύψηλου φανοστάτη που έστεκε στην κεντρική πλατεία Ρήγα Φεραίου. Η «Ακρόπολη» θα γράψει: «Πυκνά πλήθη παρήλασαν από την πλατείαν όπου ήσαν ανηρτημένοι αι κεφαλαί διά σχοινίων από τον πάσσαλον. Το θέαμα ήτο φρικιαστικόν...». Ενώ ο δημοσιογράφος και μέλος του 118ου Τάγματος Εθνοφυλακής Ρίζος Μπόκοτας («Ποιος κρύβει το κεφάλι του Άρη Βελουχιώτη», Γλάρος, 1984) θα καταγράψει: «Το κρέμασμα των κεφαλιών ακολουθεί μια γιορτή ζούγκλας που διαρκεί ως το ξημέρωμα της άλλης μέρας, με πίπιζες, νταούλια, ζουρνάδες, βασιλικά θούρια και με το “Ζέρβα μ', σε θέλει ο βασιλιάς...”».

Στο ρεπορτάζ της 19ης Ιουνίου η «Ελευθερία» του Πάνου Κόκκα αναφέρει ότι «αι

κεφαλαί των δύο αρχηγών εξετέθησαν προς κοινήν θέαν εις την κεντρικήν πλατείαν των Τρικκάλων καθ' όλην την ημέραν τής χθες, χιλιάδες δε κόσμου παρήλασαν διά να ίδουν την κεφαλήν του φοβερού Άρη». Η εφημερίδα μεταφέρει και την εξής σημαντική πληροφορία: «Αργά την νύκτα αι Αρχαί απέσυρον τας εκτεθειμένας κεφαλάς, πιστεύεται δε ότι αύται ταριχευόμεναι θα μεταφερθούν ενταύθα. Τα πτώματα εγκατελείφθησαν εις τον τόπον της μάχης». Η πληροφορία για ενδεχόμενη μεταφορά των κεφαλιών στην Αθήνα έχει το ειδικό ενδιαφέρον της, σε συνδυασμό με το ταξίδι του Ναπολέοντα Ζέρβα στα Τρίκαλα, ενώ ως προς τις σορούς των δύο ανταρτών οι επικρατέστερες εκδοχές, που προκύπτουν από μαρτυρίες, είναι δύο: ή ότι πετάχτηκαν επί τόπου στον Αχελώο ή ότι τις περιέφεραν στα χωριά με κάρο και κατόπιν τις πέταξαν. Σε κάθε περίπτωση θεωρείται μάλλον βέβαιο ότι δεν βρέθηκαν και δεν ετάφησαν ποτέ.

Η «Ελεύθερη Ελλάδα», το όργανο του ΕΑΜ, ζητούσε στις 20.6.1945 να κατεβάσουν τα κεφάλια από τον φανοστάτη και να τα μεταφέρουν στον Γοργοπόταμο για να ταφούν, «εκεί που ο Άρης δόξασε την Ελλάδα». Και καλούσε «να μη μιλούν για ταρίχευση και για μεταφορά του λειψάνου στην Αθήνα». Η «Ακρόπολις» ωστόσο θα γράψει την επομένη ότι «αι δύο κεφαλαί ενεταφιάσθησαν ήδη συμφώνως προς εντολήν των Αρχών», κάτι που θεωρείται από πολλούς το πιο πιθανό. Πού όμως; Κανείς δεν έμαθε ποτέ! Κάποιοι από εκείνους που έζησαν τα μακάβρια γεγονότα εικάζουν ότι τα κεφάλια θάφτηκαν εν όσω ήταν στα Τρίκαλα – και σε άγνωστο σημείο για να μη γίνουν πόλος προσέλκυσης των ομοϊδεατών του Άρη – και ότι ουδέποτε μετεφέρθησαν στην Αθήνα. Παρά τις προσπάθειες όμως που κατέβαλαν επί σειρά ετών οι ανιψιές του αρχικαπετάνιου του ΕΛΑΣ, θυγατέρες του αδελφού του, Μπάμπη Κλάρα, αλλά και συναγωνιστές του, δεν κατάφεραν να ανακαλύψουν την αλήθεια.

Ο Άρης Βελουχιώτης, παραμένει μέχρι και σήμερα μια αμφιλεγόμενη προσωπικότητα, με φανατικούς υποστηρικτές που τον θεωρούν και τον λατρεύουν ως ήρωα και ορκισμένους κατακριτές που τον θεωρούν έναν ψυχοπαθή και στυγνό εγκληματία.

Ο Παναγιώτης Κανελλόπουλος:

Άντρες σαν τον Άρη Βελουχιώτη είναι ζήτημα αν γεννιέται ένας κάθε εκατό χρόνια.

Ο αντισημναγός Ανδρέας Μωραΐτης:

Ήταν γεννημένος για αρχηγός. Η αντίληψη του, η διορατικότητα του, και η γρήγορη σύλληψη σχεδίου δράσεως και αντιπερισπασμού, ήταν φαινόμενα που θα ζήλευαν και οι καλύτεροι ηγήτορες καριέρας στρατιωτικοί και πολιτικοί.

Ο Άγγλος συνταγματάρχης Κρις Μοντάγκιου Γούντχαουζ:

Ήταν η πολεμική μεγαλοφυΐα του ΕΛΑΣ.

Ο υπαρχηγός του ΕΔΕΣ Κομνηνός Πυρόμαγλου:

Αυτός επέβαλε τη σιδηρά πειθαρχία στα τμήματα του ΕΛΑΣ.(...) Ήταν πανταχού παρών, εμπνέων τον θαυμασμό και τον φόβο, μεταδίδων εμπιστοσύνη και αισιοδοξία στους αντάρτες του και απογοήτευση στους άλλους.

Από την άλλη, ο «Άρης Βελουχιώτης» δεν έχαιρε ιδιαίτερης εκτιμήσεως εκ μέρους της ηγεσίας του ΚΚΕ, από της εποχής της εγγραφής του στο Κόμμα. Τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής του Κ.Κ.Ε. θεωρούσαν τον Θανάση Κλάρα ως άνθρωπο αναξιόπιστο, γκρινιάρη, κακομοίρη, δύστροπο, άθλιο και ελεεινό και γι' αυτό του είχαν προσδώσει τον υποτιμητικό χαρακτηρισμό του «Μιζέρια». Αυτό το γνώριζε και ο ίδιος, αφού με την προσωνυμία αυτήν τον αποκαλούσαν πάντοτε, περιφρονητικά, οι «σύντροφοι» του.

Ο «Ριζοσπάστης», εμμέσως πλην σαφώς, του απέδωσε τα εγκλήματα που είχε διαπράξει και στις 3 Απριλίου 1945 είχε γράψει:

Έγινε ένα κίνημα, που όλοι αναγνωρίζουν, ότι δεν έπρεπε να γίνει, ότι έπρεπε να είχε αποφευχθεί. Και δυστυχώς κατά το κίνημα αυτό έγιναν, όσα έγιναν, εναντίον αμάχων και αθώων

Ο Άρης Βελουχιώτης, συν τοις άλλοις, κατηγορείται ευθέως ως μέθυσος, σαδιστής και ανώμαλος (κίναιδος). Για τα ελαττώματά του αυτά, μιλούν πολλοί και μάλιστα αρκετοί εκ προσωπικής αντιλήψεως, ως και «σύντροφοί» του και στενοί συνεργάτες του.

Ο αριστερός συγγραφέας Ανδρέας Κέδρος ,ο οποίος αναφερόμενος στις σεξουαλικές διαστροφές του Άρη Βελουχιώτη, γράφει στην σελίδα 160, του βιβλίου του «Η Ελληνική Αντίσταση», τόμος Α', τα εξής:

...Κυκλοφορούσε γι' αυτόν η φήμη πως ήταν ομοφυλόφιλος. Βασιζόταν η φήμη στο ότι τον συνόδευε πάντοτε ένας υπασπιστής, «όμορφο παλικάρι με ρόδινα μάγουλα...». Ο Άρης, απευθυνόμενος προς τους αντάρτες του, είπε μια ωμή φράση που αξίζει να αναφερθεί: «Βρε, πάρτε το χαμπάρι, την ψωλή εδώ παν' θα την έχουμε μόνο για κατούρμα»! (σ.σ.: Ήταν έντονη η φήμη, πως ο Βελουχιώτης δεν ήθελε οι άντρες του να συναναστρέφονται και να έχουν ερωτικές σχέσεις με γυναίκες)

Το κομμουνιστικό περιοδικό «Ιδεοδρόμιο», το 1980 δημοσιεύει μία φωτοσύνθεση που παρουσιάζει τον Άρη Βελουχιώτη να φορά γυναικεία εσώρουχα και την οποία αναδημοσίευσε το μηνιαίο περιοδικό «Ντοκουμέντα 1940-1949» του «Ινστιτούτου Σπουδής της Ιστορίας», α' τόμος, σελίδα 74, ενισχύοντας έτσι τα περί σεξουαλικών διαστροφών.

Μία εικόνα του χαρακτήρα του «Άρη Βελουχιώτη» και του τρόπου με τον οποίον επιβαλλόταν επί των «συντρόφων» του, δίνει και ο υπογράφων ως «Καπετάν Νικήτας» του Ε.Λ.Α.Σ. (Γεώργιος Σπυρόπουλος). Αυτός, σε δημοσιευθείσα την 26η Φεβρουαρίου 1988 επιστολή του στην εφημερίδα «Αυριανή», αποκαλεί τον Άρη «κοινό δολοφόνο αθώων συναγωνιστών» και γράφει μεταξύ άλλων:

Ο Άρης Βελουχιώτης ήταν σκληρός στους αδυνάτους και δειλός στους δυνατούς. Ήθελε να είχε αυτός πάντοτε το βέτο, το προβάδισμα, ήθελε να είχε την ηγεσία αυτός μόνον της Εθνικής Αντίστασης. Γι' αυτό όσους από τους συναγωνιστές μας θεωρούσε ύποπτους ανατροπής του, τους δολοφονούσε ο ίδιος εν ψυχρώ. Με πολύ πόνο αναφέρω τη δολοφονία πολλών παλικαριών αγωνιστών, που δολοφόνησε ο ίδιος ο Βελουχιώτης και άλλους που εξόντωσε με βασανιστήρια το πρωτοπαλικάρο του Άρη, ο Καραλίβανος, με προσωπική εντολή του Βελουχιώτη... Ο Άρης Βελουχιώτης υπήρξε κοινός δολοφόνος αθώων συναγωνιστών μας... Ο Άρης Βελουχιώτης υπήρξε αρνητικό στοιχείο στον ταξικό αγώνα. Υπήρξε ύπουλος και δόλιος, σκληρός και αδίστακτος. Είχε

μεγάλη εγωπάθεια και αλαζονεία. Όποιος από τους αγωνιστές μας είχε ορισμένες αντιρρήσεις, εδολοφονείτο επί τόπου, σαν αντιδραστικός και εχθρός του λαϊκού αγώνα.

Ο Οργανωτικός Γραμματέας της Ε.Π.Ο.Ν. Ηπείρου 1942-1945 και μέλος του Κεντρικού Συμβουλίου της Ε.Π.Ο.Ν. Κώστας Καλυβιώτης γράφει στην εφημερίδα «Καθημερινή της Κυριακής», της 18ης Ιανουαρίου 1998, διαμαρτυρούμενος «για τον καιγόμενο τελευταίως λιβανωτό εις τον Άρη Βελουχιώτη», από ορισμένους, όπως τους χαρακτηρίζει, όψιμους ιστορικούς συγγραφείς. Απευθυνόμενος προς τους ταπεινά και εξευτελιστικά κολακεύοντας αυτόν, σημειώνει, με σαφή υπονοούμενα, περί της υφισταμένης «σχέσεως», μεταξύ των διαβόητων «μαυροσκούφηδων» και του «Άρη Βελουχιώτη», τα εξής:

Αν κάποιος από εσάς που γράφετε - όπως γράφετε - την ιστορία του Άρη, θελήσει να ερευνήσει «τον βίο και την πολιτεία» των 18-20 «παλικαριών» που είχε έμπιστους γύρω του ο Άρης, θ' αναγκαστεί να ανακαλέσει ό,τι έχει γράψει.

Ο Γεώργιος Καϊμάρας, στην σελίδα 38 του βιβλίου του «Εθνική αντίσταση του 5/42 Σ.Ε. Ψαρρού 1941-1944», αναφερόμενος και αυτός στις σαδιστικές μεθόδους και τα φρικιαστικά βασανιστήρια, μέσω των οποίων ο «Άρης Βελουχιώτης» επιβαλλόταν, τόσο επί των κατοίκων της υπαίθρου, όσο και επί των ανταρτών του, γράφει και τα εξής:

Κατά την Κατοχή, λόγω της μειονεκτικής του θέσεως, έναντι της ηγεσίας του Κ.Κ.Ε., του μεγάλου κομματικού φανατισμού και πόθους, ο Άρης Βελουχιώτης παρουσιαζόταν ως άτομο εγωπαθές και θηριώδες, στερούμενο ανθρωπισμού και ευγενών αισθημάτων. Δια τον αγώνα του, η ανθρωπινή ζωή δεν είχε ουδεμία αξία... Ουδέποτε τον συγκίνησε η ανθρωπινή ζωή ή ο πόνος, δι' αυτό βασάνιζε, κακοποιούσε και εκτελούσε, πολλάκις δια των ιδίων του χειρών, ανθρώπους και δια μικροπαραπτώματα ακόμη (π.χ. κλοπή προβάτου ή κυψέλης κλπ.). Ήταν ανελέητα σκληρός και δεν δίσταζε να λέει ότι αν είναι να γλιτώσει ένας ένοχος, ας πάνε και εννιά αθώοι, όπως τον περιγράφει ο καπετάν Νικηφόρος (Δ. Δημητρίου) του Ε.ΛΑ.Σ., εις την εφημερίδα «Τα Νέα» της 23.9.1975.

Για την σαδιστική εξ άλλου συμπεριφορά του «Άρη Βελουχιώτη», μιλάει ο άλλοτε υπαρχηγός του Κ.Κ.Ε. Γιάννης Ιωαννίδης. Γράφει τα εξής ανατριχιαστικά, ως προς

τον τρόπον ψυχαγωγίας του «Πρωτοκαπετάνιου»:

Έπιανε ένα παιδί, λόγου χάρη τσοπανόπουλο. Του έλεγε: «Στάσου εκεί!». Αυτό, φοβισμένο, στεκόταν. Τραβούσε ο Άρης το πιστόλι και μπαμ μια πιστολιά κοντά στο αυτί του παιδιού. Όχι βέβαια για να το σκοτώσει. Και ύστερα: Χα, χα, ο Άρης μπροστά στους αντάρτες του. Πόσα άλλα τέτοια δε μου είπε τότε ο Σιάντος, που τα είχε μαζεμένα. Έ, μπορούσες έναν τέτοιο άνθρωπο να τον κρατάς επικεφαλής του αντάρτικου, επικεφαλής ενός μαζικού στρατού, όπως σκεπτόμασταν από τότε ακόμα ότι θα γινόταν ο Ε.Λ.Α.Σ. και προσπαθούσαμε να τον κάνουμε; («Αναμνήσεις», σελίδα 160).

Ο αριστερός συγγραφέας και λαογράφος, Ηλίας Πετρόπουλος επιβεβαιώνει τον Ιωαννίδη, αναφέροντας στο βιβλίο του «Ο κουραδοκόφτης», ένα χαρακτηριστικό περιστατικό, που αναδεικνύει την ψυχοσύνθεση του Βελουχιώτη, με τραγικό πρωταγωνιστή έναν σύντροφό του, τον Κωνσταντίνο Τρυφερούλη:

Κάποτε στο βουνό, ο Τρυφερούλης μαγείρεψε μια οκά φακές για να φάνε οι αντάρτες του Άρη. Όπου βάζει ο Διάολος το χέρι του και καθώς έτρωγε τις φακές του ο Βελουχιώτης, μια πέτρα σκάλωσε στα δόντια του. Ο Βελουχιώτης πετάχτηκε όρθιος και ούρλιαξε: «Παλιοπούστη, δεν καθάρισες καλά τις φακές»! Τράβηξε το μαχαίρι του, όρμησε στον έφηβο Τρυφερούλη, τον έριξε χάμω και άρχισε να τον σφάζει. Τελικά, ο Άρης ξεκαρδισμένος στα γέλια τον ρώτησε: «Φοβήθηκες ρε»; Αυτό το κρύο αστεϊάκι, δείχνει θαυμάσια την κτηνώδη ψυχοσύνθεση του Βελουχιώτη.

Και τονίζει ο Πετρόπουλος στο ίδιο βιβλίο:

Ο Βελουχιώτης ήταν φονιάς. Η μπαμπέσικη δολοφονία του Ψαρρού δεν είναι το μοναδικό του έγκλημα. Καθήκον των ιστορικών παραμένει η εξιχνίαση και απαρίθμηση όλων των σφαγών του Άρη. Οι παλιοί καπετάνιοι του ΕΛΑΣ. Όσοι έγραψαν απομνημονεύματα, απέφυγαν συστηματικά να ομολογήσουν κάτι για αυτές τις άγριες σφαγές.

Ο Βρετανός συνταγματάρχης σύνδεσμος μετά του Ε.Λ.Α.Σ. Νίκολας Χάμοντ, ο οποίος γνώρισε προσωπικά τον Άρη Βελουχιώτη, στην σελίδα 136 του βιβλίου του «Με τους αντάρτες 1943-44» γράφει γι' αυτόν τα εξής:

Ο Άρης, ο πρώτος «καπετάνιος» του ΕΛΑΣ, ήταν διάσημος για την γενναιότητα αλλά και την σκληρότητά του. Αιμοβόρος και σαδιστής, διεκπεραίωνε τη «βρώμικη δουλειά» του κομμουνιστικού αγώνα. Είχε δολοφονήσει πολλούς συμπατριώτες του... Αντιπροσώπευε τον, βασικά, τουρκικό τύπο του τραμπούκου στην ελληνική του εκδοχή.

Ο Βρετανός λοχαγός Ντένις Χάμσον, στις σελίδες 77 και 78 του βιβλίου του «Με τους Έλληνες στο Γοργοπόταμο», γράφει τα εξής:

Η πρώτη μου εντύπωση από τον Άρη -ο οποίος αργότερα θα ήταν τόσο φιλικός μαζί μου όσο δεν ήταν ποτέ με οποιοδήποτε ξένο- ήταν δυσάρεστη. Μέσα σ' εκείνες τις στιγμές κατάλαβα κάπως το ποιόν του -ήταν κάποιος που δεν σεβόταν ανθρώπους, ένας σκληρός, ψυχρός άντρας. Νομίζω πως ήταν ο πιο αδίστακτος άντρας που γνώρισα ποτέ, ο πιο σκληρός, ο πιο ψύχραιμος. Ήταν ένας πρώην δάσκαλος, που είχε καταδικαστεί στην Ελλάδα για ομοφυλοφιλικά αδικήματα... Ένας έξυπνος, ικανός άντρας, χωρίς καρδιά, χωρίς ανθρώπινη συμπόνια, ένας θαυμάσιος ψυχολόγος, ένας φανατικός αρχηγός. Αργότερα, όταν τον γνώρισα καλύτερα, δεν είχα καμία αμφιβολία πως μετά από οίνοποσία μαζί μου μιας ολόκληρης μέρας, μέσα στην πιο φιλική ατμόσφαιρα, θα με είχε κυριολεκτικό γδάρει ζωντανό αν νόμιζε πως αυτό τον συνέφερε.

Ο διατελέσας βοηθός του Αμερικανού Στρατιωτικού Ακολούθου στην Ελληνική Πρεσβεία Ουίλιαμ Μακνήλ γράφει, επίσης, στην σελίδα 55 του βιβλίου του «Το ελληνικό δίλημμα, πόλεμος και επακόλουθα», μεταξύ πολλών άλλων και τα εξής:

Ο Άρης Βελουχιώτης ήταν κομμουνιστής και σαδιστής... Η ομάς του απέκτησε φήμη δι' απεριόριστη απανθρωπιά και τόλμη. Συχνάκις υπηρέτησε εις ειδικό εκτελεστικό απόσπασμα, το οποίον βασάνισε και φόνευσε άνδρας καταδικασθέντες υπό των λαϊκών δικαστηρίων.

Ο Νεοζηλανδός λοχαγός Ουίλιαμ Τζόρνταν, στο εκδοθέν βιβλίο του με τον τίτλο: «Η αλήθεια περί της Ελλάδος», αποκαλεί τον Άρη Βελουχιώτη: «Ο κόκκινος φύρερ της Ελλάδος» και υποστηρίζει ότι:

...διώχτηκε νέος από το πατρικό του σπίτι, που το είχε ατιμάσει με τις αποτρόπαιες και αναίσχυντες εκδηλώσεις της σεξουαλικής του διαστροφής...

...Έφθασε στην ομοφυλοφιλία και ήταν εκ γενετής διεστραμμένος και

σαδιστής...προ παντός όμως ήταν εγκληματίας. Ένας από τους απαισιώτερους εγκληματίες που γέννησε ποτέ, σε ώρα συμφοράς για τους ανθρώπους, η φύση. Ήτανε κάτι χειρότερο από εγκληματίας. Ήτανε κακούργος σαδιστής... Και πρέπει να ομολογήσουμε πως ο Αθανάσιος Κλάρας ήταν αναντίρρητα κορυφή στην επιστήμη των βασανιστηρίων... το μαστίγωμα ήταν η αβρότερη από τις εκδηλώσεις του προς εκείνους που είχανε τη δυστυχία να τον δυσαρεστήσουν... Το αγαπημένο μαρτύριο του Άρη, η μεγαλύτερή του διασκέδαση, ήτανε να χαράζει βαθιά το κορμί των θυμάτων του και να χύνει καυτό λάδι μέσα στις πληγές. Συχνά για ποικιλία προτιμούσε να παραγεμίζει τις τομές με αλάτι. Ένα άλλο από τ' αστεία του ζωηρού αυτού παιδιού ήτανε να κόβει τους μαστούς των γυναικών ή να ξεριζώνει τ' αυτιά των δημάρχων και των προέδρων κοινοτήτων, των χωριών που δεν είχαν εκδηλώσει μεγάλο εαμικό ενθουσιασμό...

Ο κομμουνιστής καθηγητής Κωνσταντίνος Δεσποτόπουλος ,διατελέσας και βουλευτής της Ε.Δ.Α. σε συνέντευξή του στην «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» της 5ης Μαρτίου 1980 παραδέχεται ότι:

Άσχετα προς τα αίτια, όμως, της παθήσεως (σ.σ.: Πρόβλημα ανδρικής ανικανότητας), συνάγεται πως ο ελαττωματικός «πρωτοκαπετάνιος» θανάτωνε, για να επιδεικνύει τον ανδρισμό του ή για να εκδικείται το ελάττωμά του». «Σαν τελικό συμπέρασμα που μπορώ να πω, είναι ότι ο αρχικαπετάνιος του Ε.Λ.Α.Σ. ήταν μια δυνατή, αλλά διχασμένη προσωπικότητα (σ.σ.: σχιζοφρενής). Υπέφερε από ψυχικά τραύματα, π.χ. από ισχυρό πλέγμα μειονεξίας, λόγω της διαγραφής του από το Κ.Κ.Ε., εξαιτίας μιας «δηλώσεως μετανοίας» που είχε κάνει στο απώτερο παρελθόν. Υπέφερε ακόμη και από άλλα, ειδικής φύσεως απωθημένα, δημιουργημένα από ορισμένη λειτουργική ανεπάρκεια, που του είχε προκαλέσει ο παρατεταμένος βασανισμός του με πάγο, που τον είχαν υποβάλει, κατά την ομολογία του ίδιου... Εξάλλου, η λειτουργική ανεπάρκειά του, για την οποία μου είχε μιλήσει ο ίδιος, του προκαλούσε αντισταθμιστική ψυχική αντίδραση και τότε φαίνεται ότι γινότανε ένας επιθετικός, σκληρός και αδυσώπητος άνθρωπος, όπως κυκλοφορούσε η φήμη στο αντάρτικο και στον πληθυσμό...

Αξίζει να αναφερθεί και η μαρτυρία (παρ' ότι μπορεί να θεωρηθεί «ελέγξιμη») του Στρατηγού Ναπολέοντος Ζέρβα, ο οποίος στα απομνημονεύματά του έγραψε ότι ο Βελουχιώτης, σε ένα ορεινό χωριό της Φθιώτιδος έσφαξε με τα χέρια του ένα

12χρονο κοριτσάκι επειδή σύμφωνα με το αρρωστημένο του μυαλό ήταν...πράκτορας των Γερμανών!

Μια γνωστή (και δυστυχώς αδιαμφισβήτητη) θηριωδία του, αποτέλεσε η δολοφονία, κοντά στο χωριό Κολοκυθιά, του δεκατριάχρονου Γεώργιου Μαραθέα, που είχε απαγάγει δυο μήνες νωρίτερα. Ο πατέρας Ν. Μαραθέας είχε το τσιφλίκι του στο Νέο Μοναστήρι Δομοκού. Ο Μαραθέας, είχε καταγωγή από τον Πλάτανο Ναυπακτίας. Η συμπεριφορά του ήταν καθαρά φεουδαρχική -κατάλοιπο της Τουρκοκρατίας- και εκμεταλλευόταν στυγνά, τους χωρικούς τους οποίους θεωρούσε κολίγους. Το τεράστιο κτήμα του είχε έκταση πάνω από 45.000 στρέμματα. Στο κτήμα είχαν γίνει μεγάλα αντιπλημμυρικά έργα από αιχμαλώτους των Βαλκανικών Πολέμων. Δύο ολόκληρα χωριά, η Τσάμπα και το Μπεκριλέρ, που οι κάτοικοι τους ήταν κολίγοι στους αδελφούς Μαραθέα, αναγκάστηκαν να τα εγκαταλείψουν. Οι κάτοικοί τους που άντεξαν και συμβίωσαν επί αιώνες με τον Τούρκο κατακτητή, υπέκυψαν τελικά στην απληστία και την αυταρχικότητα του Μαραθέα. Οι κάτοικοι της Τσόμπας γύρω στα 1900 κατέφυγαν στο Τσουφλάρ, τη σημερινή Σοφιάδα Δομοκού, και οι κάτοικοι του Μπεκριλέρ το 1920 στο Καραλάρ, το σημερινό Γραμματικό Καρδίτσας. Τον Απρίλιο του 1925, 216 οικογένειες προσφύγων από το Μικρό και το Μεγάλο Μοναστήρι της Ανατολικής Ρωμυλίας, εγκαταστάθηκαν στα ερειπωμένα αυτά χωριά με απόφαση του ελληνικού κράτους και μετά από απαλλοτρίωση τμήματος του κτήματος του Μαραθέα. Ο Μαραθέας αντέδρασε στην εγκατάσταση των προσφύγων με άκρως βίαιο τρόπο. Άρχισε τότε κανονικός πόλεμος μεταξύ των φτωχών προσφύγων και των υποτακτικών του Μαραθέα, που άλλοτε τουφεκούσαν στον αέρα για εκφοβισμό και άλλοτε έριχναν στο ψαχνό για να μην μπουν στο τσιφλίκι του. Αποφασισμένοι οι πρόσφυγες αντέδρασαν δυναμικά και τελικά κατέβαλαν τους άντρες του Μαραθέα. Κατάφεραν και ρίζωσαν στον τόπο. Το χωριό τους το ονόμασαν Νέο Μοναστήρι και χάρη στην σκληρή δουλειά τους το μετέτρεψαν σε μικρή κωμόπολη. Ο Μαραθέας όμως αυτό δεν τους το συγχώρεσε ποτέ. Στην Κατοχή, έβαλε τους Ιταλούς να χτυπήσουν τους χωρικούς, γιατί έκλεβαν τις αποθήκες και τα χωράφια του. Υπ' ευθύνη του και με την συνεργασία του, βασανίστηκαν κι εκτελέστηκαν απ' τους Ιταλούς κατακτητές, έντεκα απ' αυτούς και κάηκαν 40 σπίτια τους, στις 26 Μαΐου του 1942. Ο Άρης Βελουχιώτης για εκδίκηση, αλλά και για λύτρα απήγαγε τον γιο του:

Το «σχέδιο» καταστρώθηκε γρήγορα και εύκολα και η εκτέλεσής του ήταν ακόμη πιο εύκολη.

Το πρωί της 11ης Ιουλίου 1942 η κ. Μαραθέα με την κόρη της, την μικρή Ελένη που ήταν άρρωστη, έφυγαν για την Λαμία. Θα επέστρεψαν ίσως την επομένη. Στο σπίτι παρέμεινε ο πατέρας και ο γιος, μισοάρρωστος κι αυτός, αφού μόλις είχε περάσει μια πλευρίτιδα σοβαρής μορφής. Στο σπίτι έμενε ακόμη και ο φύλακας με τον μικρό του γιο.

Στις 10 ακριβώς το βράδυ οι άνδρες του Βελουχιώτη έσπασαν την πόρτα του σπιτιού. Με φωνές και με βρισιές έδεσαν τον φύλακα και με πυροβολισμούς δολοφόνησαν επί τόπου τον Ν. Μαραθέα. Τα δύο παιδιά, τον γιο του φύλακα και τον Γ. Μαραθέα τους άρπαξαν από τα κρεβάτια τους. Ο μικρός Μαραθέας το μόνο που τους ζήτησε, ήταν να του επιτρέψουν να ντυθεί πρόχειρα.

Το τρομερό νέο έφθασε στην Λαμία την άλλη μέρα το πρωί. Και χρειάστηκε να περάσουν πολλές ώρες για να βρεθούν μερικοί γνωστοί και συγγενείς να πληροφορήσουν την κ. Μαραθέα για το τι έγινε το προηγούμενο βράδυ στο σπίτι της. Όλοι στην Λαμία και στα γύρω χωριά είχαν παγώσει από τον φόβο. Κανείς από τους κατοίκους της Λαμίας δεν δεχόταν να πάει μέχρι το κτήμα για να μάθει τι ακριβώς έγινε. Οι συγγενείς φοβόντουσαν περισσότερο. Μόλις κατόρθωσαν να πείσουν δυο γιατρούς που με ένα αυτοκίνητο έφεραν το πτώμα του Ν. Μαραθέα στην πόλη. Την μικρή Ελένη την κράτησαν στο σπίτι του πρώην

βουλευτού Γεωργίου Πλατή.

Τα πράγματα «ξεκαθάρισαν» κάπως μετά από μια εβδομάδα. Στο σπίτι που διέμενε η κ. Μαραθέα, κάτω από την πόρτα, ρίχθηκε ένα γράμμα με δύο σημειώματα. Στο ένα έγραφε ότι, για να χαρισθεί η ζωή του παιδιού έπρεπε, μεταξύ των άλλων, να δοθούν 100 εκατομμύρια δραχμές. Το δεύτερο, ήταν ένα σημείωμα του μικρού Γιώργου που έγραφε: «Μαμά, μην ανησυχείτε, είμαι καλά. Να κάνετε ότι σας λένε οι άνθρωποι».

Πολλοί που είχαν ορισμένες επαφές με τους αντάρτες του Κ.Κ.Ε. στην Αθήνα, κινητοποιήθηκαν όπως είπαν δραστήρια. Ίσως και ο Ηλίας Τσιριμώκος ο οποίος δεν πίστευε στ' αυτιά του ότι συμβαίνει κάτι τέτοιο, όπως και πολλοί άλλοι από το ΚΚΕ. Η αρπαγή ενός μικρού άρρωστου παιδιού δέκα τριών μόλις χρόνων και η απαίτησις για λύτρα ήταν πράξεις ληστρική και ίσως να συγκίνησε μερικούς.

Η μάνα κινήθηκε προς άλλες κατευθύνσεις. Τόσα χρήματα δεν υπήρχαν. Έπρεπε να πάρει ένα ενυπόθηκο δάνειο και γι' αυτό χρειαζόταν να προηγηθούν ορισμένες διαδικασίες, νομικές και άλλες. Έπρεπε να νομιμοποιηθεί η κ. Μαραθέα σαν διαχειριστής της περιουσίας, να εγκρίνει η Τράπεζα το δάνειο και μετά, κυρίως αυτό, να δώσουν την έγκριση οι Ιταλοί, για την λήψη του δανείου.

Όλα αυτά, βεβαίως, ήθελαν αρκετό χρόνο και η χαροκαμένη μάνα δημοσίευσε στις εφημερίδες «Ειδοποίηση» και «Ριζοσπάστη» μια έκκληση, με την οποία παρακαλούσε τον Βελουχιώτη και τους άνδρες του να της χορηγήσουν προθεσμία ενός μηνός. Οι Ιταλοί, με την παρέμβαση και της τότε Ελληνικής Κυβερνήσεως, τελικά ενέκριναν την χορήγηση του δανείου και τότε, η κ. Μαραθέα, σύμφωνα πάντοτε με τις «εντολές» του Κ.Κ.Ε., διά του τότε συμβολαιογράφου Αθηνών Ιατρίδη, έκανε τις πράξεις «δωρεάς».

Ο καιρός όμως περνούσε, αλλά δεν άφησαν ελεύθερο το παιδάκι. Επί ημέρες το

περιέφεραν στα βουνά ξυπόλητο, με υψηλό πυρετό.

Μετά από τρεις περίπου μήνες, βρέθηκε το πτώμα του σε μια χαράδρα, κοντά στο χωριό Κολοκυθιά. Ο Βελουχιώτης σε κατάσταση πλήρους μέθης είχε σκοτώσει το παιδί με τα ίδια του τα χέρια, στις 20 Αυγούστου 1942. Είχε βασανισθεί απάνθρωπα κι αυτοί τότε που το βρήκαν και το έθαψαν πρόχειρα, καταμέτρησαν στο βασανισμένο κορμί του μικρού παιδιού 36 μαχαιριές! Η μάνα του και η μικρότερη αδελφή του δεν μπόρεσαν να το δουν ούτε νεκρό και κατακομματιασμένο...

(Περιοδικό «Ντοκουμέντα 1940-1949»)

Ο αξιωματικός του ΕΛΑΣ, Φοίβος Γρηγοριάδης («Φώτης Βερμαίος»), γράφει για το ίδιο θέμα:

Τά αποσπάσματα χτενίζουν τον τόπο. Η ομάδα χάνεται, «λουφάζει». Τι να γίνονται τα παιδιά;...

Ζαλισμένη κι απελπισμένη η μητέρα, καταφεύγει στα προπολεμικά μέσα. Κατεβαίνει στην Αθήνα. Βρίσκει τον πολιτευτή Δομοκού, Στάθη Μαλαμίδα. Εκείνος τον Ηλία Τσιριμώκο. Κι ο τελευταίος απευθύνεται στην κομμουνιστική ηγεσία, με επιτιμητικές απορίες:

- Αλήθεια, αντάρτες έκαναν απαγωγή παιδιών; Αλήθεια ζητούν λύτρα για νά τ' αφήσουν;

Γνωρίζουν στην Κεντρική του Κ.Κ.Ε. το τι ακριβώς συμβαίνει. Φρόντισε να τους ενημερώσει ο Βελουχιώτης με αναφορά του. Ο απεσταλμένος του, έριξε ταυτοχρόνως και δυο σημειώματά του στα γραμματοκιβώτια των εφημερίδων «Πρωία» και «Ελεύθερο Βήμα». Η χήρα πρέπει νά δημοσιεύσει επιστολή στις εφημερίδες, με διαβεβαίωση ότι έδωσε αποζημιώσεις στους κολίγους, εκουσίως. Και ότι αναγνωρίζει πως δεν ευθύνονται αυτοί, για ό,τι συνέβη με τον άντρα

της. Εκείνος φταίει...

Δεν είναι υποκριτική η αγανάκτηση μερικών στό Κ.Κ.Ε., όταν μαθαίνουν το τι έγινε στο χωριό του Δομοκού. Τουλάχιστον του Κ. Καραγιώργη. Δεν ανέχεται τα λύτρα και την ομηρία. Ο σύνδεσμος του Βελουχιώτη φεύγει πίσω για τα λημέρια του, με ρητή εντολή: Ν' αφήσει αμέσως ελεύθερα τα δύο παιδιά.

- Καλά, απαντά εκείνος στον σύνδεσμο. Θα τ' αφήσω αφού το πήραν έτσι οι «πουριτανοί». Μόλις ξεμακρύνουν τ' αποσπάσματα, θα τ' αφήσω.

Μήνα ολόκληρο και παραπάνω, μετά την απαγωγή, θ' αφήσει το ένα. Τον γιο του επιστάτη. Το άλλο παιδί, ποτέ δεν θα το δει η συφοριασμένη μητέρα του.

Πολύ αργότερα, άλλους δυο μήνες και παραπάνω, θα γίνει γνωστό το τέλος του. Το σκότωσε ο Βελουχιώτης κοντά στο χωριό Κολοκυθιά, κατά τις 20 Αυγούστου.

Γιατί, η τόση και τόσο αδικαιολόγητη θηριωδία; Κατά τις δικαιολογίες του, για αντίποινα. Γιατί, αποσπάσματα πιάσανε έναν αντάρτη του (τον Ν. Λίβα) και τον σκότωσαν στις φυλακές Λαμίας!

Η απαράδεκτη εξήγηση, θα δώσει λαβή φρικιαστικών υπονοιών αργότερα, σε αρκετά κομματικά στελέχη: «Αν ήταν για αντίποινα, έπρεπε να το πει. Όχι, θα τον έπιασε κανένας σαδιστικός παροξυσμός...».

Ό,τι και αν ήταν, το έγκλημα έβαλε την σφραγίδα του, στην πρώτη «δράση» της πρώτης ομάδος του Ε.Λ.Α.Σ. Χωρίς καμμιά κύρωση στον παραβάτη της εντολής

από την Αθήνα, «Να αφήσει αμέσως τα παιδιά». Και όχι μόνο χωρίς κύρωση, αλλά και με προαγωγή του τον ίδιο καιρό. Γίνεται πια αρχηγός Ρούμελης. Και συνέχεια, το ίδιο θα γίνεται. Φωνές, επιτιμήσεις σε κομματικές απειλές για μερικές -όχι όλες, μερικές- από τις θηριωδίες του. Αλλά και ταυτόχρονα, άνοδός του στον Ε.Λ.Α.Σ.

Οι κομματικές εξηγήσεις δεν θα λείψουν για εκείνη την ανακολουθία. Αρχής γενομένης από το πρώτο ανατριχιαστικό έγκλημα, με τον φόνο του μικρού Μαραθέα. Αργεί πολύ να γίνει γνωστό το τέλος της γκαγκστερικής επιχειρήσεως.

Πριν από αυτό, μαθεύεται κάτι άλλο: Μια θεαματική πολεμική επιτυχία του Βελουχιώτη, την λεγομένη μάχη της Ρικάς, στις 9 Σεπτεμβρίου 1942.

(Εφημερίδα «Ελεύθερος Κόσμος», Κυριακή 6 Απριλίου 1975, σελ. 7)

Ο πιστός σύντροφος του Βελουχιώτη, ο περιώνυμος παπα-Ανυπόμονος (αρχιμανδρίτης Γερμανός Δημάκος), μέσα απ' τα απομνημονεύματά του, που εκδόθηκαν το 2004, θα προσθέσει ακόμη μια τραγική λεπτομέρεια: Τον νεαρό Μαραθέα, ο Βελουχιώτης τον σκότωσε μαζί μ' έναν σύντροφό του, τον «Αχιλλέα» (Τάσος Ελευθερίου), ο οποίος προηγουμένως είχε βιάσει το παιδί («Στο βουνό με τον σταυρό κοντά στον Άρη», σελ. 364-369).

Ένα ακόμη περιστατικό φόνου παιδιών, με ηθικό αυτουργό αυτή τη φορά, τον Βελουχιώτη, είναι κι αυτό που αφορά τις αδελφές Κόρδα. Το δεύτερο δεκαπενθήμερο του Αυγούστου του 1942 εκτελέστηκαν με εντολή του Άρη Βελουχιώτη, οι δυο κόρες (12 και 13 ετών) του Ιωάννη Κόρδα από τους Κοχλιούς Ευρυτανίας, επειδή αυτός εγκατέλειψε τον ΕΛΑΣ, στον οποίο είχε καταταγεί για λίγες μέρες. Τα δυο κορίτσια σφαγιάστηκαν με μαχαίρι από δυο άντρες του ΕΛΑΣ, στους οποίους δεν είχε εμπιστοσύνη ο Άρης και τους οποίους ήθελε να αναμίξει στο έγκλημα. Οι δυο αυτοί αντάρτες έγιναν εκτελεστές, παρά τη θέλησή τους και κάτω από την απειλή της σφαγής τους από δυο καπεταναίους τους Άρη (ή θα τα σφάζετε ή θα σφάζουμε εμείς εσάς).

Ο Άρης Βελουχιώτης κατηγορήθηκε και για εσχάτη προδοσία. Πιο συγκεκριμένα,

ότι για να στραφεί εναντίον του ΕΔΕΣ, προτίμησε να «χαλαρώσει» τον πόλεμο με τους Γερμανούς, ενώ για τον σκοπό αυτό ζήτησε και την συνδρομή ανταρτικών ομάδων των όμορών μας κρατών:

1) Υπ' αριθ. 290/6.10.43 και 302/13.10.43 διαταγές της VΐIIης Μεραρχίας του Ε.Λ.Α.Σ., δια των οποίων αποδεικνύεται η επελθούσα συμφωνία συνεργασίας μεταξύ του Ε.Λ.Α.Σ. και των Γερμανών προς εξόντωση των εθνικών ανταρτικών ομάδων του Ε. Δ. Ε. Σ. (φωτοτυπίες εις σελίδας 16 και 19 "Βίβλου της Εθνοπροδοσίας" εκδόσεως 1961). Οι διαταγές αυτές αναφέρουν μεταξύ άλλων:

«Μέχρι νεωτέρας διαταγής, παύσατε πάσα ενέργεια είτε εναντίον Γερμανών, είτε εις τις οδούς, είτε εις την ύπαιθρο, έστω και μεμονωμένα...».

«Εζητήθη από Γερμανούς εκ μέρους μας, παράταση εκεχειρίας μέχρι 20ής τρέχοντος, μέχρι της οποίας δεν θα προβείτε εις ουδεμία επιθετική ενέργεια κατ' αυτών».

2) Διαταγή της 20.10.43, υπογραφομένη υπό του «Άρη Βελου- χιώτη», προς VΐIIη Μεραρχία Ε.Λ.Α.Σ. δια της οποίας διετάσσετο η αποφυγή ενόπλου αντιστάσεως εναντίον των Γερμανών, η οποία χαρακτηρίζεται ως «απολύτως εσφαλμένη και ασύμφορος», ως και η συγκέντρωση όλων των διαθεσίμων δυνάμεων του Ε.Λ.Α.Σ. εναντίον των Γερμανών, δεδομένου ότι, κατά την γνώμη του: «Είναι προτιμότερο να διανοίξουν οι Γερμανοί την οδό Ιωαννίνων - Μετσόβου - Καλαμπάκας, παρά να εξακολουθήση υφιστάμενος ο Ε.Δ.Ε.Σ. έστω και μια βδομάδα ακόμα» (φωτοτυπία εις σελίδα 20 «Βίβλου Εθνοπροδοσίας», εκδόσεως 1961).

3) Διαταγή υπ' αριθ. Ε.Π. 110/20.10.43 Γενικού Στρατηγείου Ε.Λ.Α.Σ., προς τα τμήματα του Ε.Λ.Α.Σ., δια της οποίας ο «Άρης Βελουχιώτης» διάτασσε: «Αφήσατε ανενόχλητους Γερμανούς και συνεργασθείτε πάση θυσία μετά Κόζιακα» (φωτοτυπία εις σελίδα 22 «Βίβλου Εθνοπροδοσίας», εκδόσεως 1961).

4) Έγγραφο Γενικού Στρατηγείου του Ε.Λ.Α.Σ., από 26.11.43, υπογραφόμενο υπό του «Άρη Βελουχιώτη», προς το μέλος του Επιτελείου του Αλβανικού Λαϊκού

Απελευθερωτικού Στρατού, σύντροφο Τζιώτζια, δια του οποίου εζητείτο η συνδρομή των Αλβανών και η παροχή εις τον Ε.Λ.Α.Σ. πυρομαχικών, δια την εξόντωση των εθνικών ανταρτικών ομάδων του Ε.Δ.Ε.Σ. (φωτοτυπία εις σελίδα 23 «Βίβλου Εθνοπροδοσίας», εκδόσεως 1961).

5) Διαταγή Γενικού Στρατηγείου Ε.Λ.Α.Σ., υπ' αριθ. 88/9.8.43 (αριθ. 1417/20.9.43), προς τα Στρατηγεία Ε.Λ.Α.Σ. Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας, Θεσσαλίας και Στερεάς Ελλάδος, υπογραφομένη υπό της τριανδρίας «Άρη Βελουχιώτη», «Βασίλη Σαμαρινιώτη» και Στεφάνου Σαράφη, δια της οποίας εκχωρείται ο έλεγχος των περιοχών Τσαμουριάς (Θεσπρωτίας), Καστοριάς, Φλωρίνης και Αλμωπίας (Πέλλης) εις τον Αλβανικό και Σερβικό στρατό Σ.Ν.Ο.Φ., δηλαδή εις τις κομμουνιστικές ανταρτικές ομάδες του Εμβέρ Χότζα και του «Τίτο» (Ιωσήφ Μπροζ) («Η εναντίον της Ελλάδος επιβουλή», εκδόσεως 1947,σελίς13).

6) Πρωτόκολλο-Συμφωνητικό της 20ής Ιουλίου 1943, μεταξύ των εκπροσώπων των Κ.Κ. Γιουγκοσλαβίας και Αλβανίας «Τέμπο» (Σβέτοζαρ Βουκμάνοβιτς) και Κότσι Τζώτζε, αντιστοίχως και Στεφάνου Σαράφη, «Άρη Βελουχιώτη» και «Βασίλη Σαμαρινιώτη» (Ανδρέα Τζήμα), δια τον συντονισμό των ενεργειών, προς δημιουργία ενός μονίμου Κοινού Βαλκανικού Γενικού Στρατηγείου, υπό την ονομασία «Γενικό Επιτελείο Απελευθερωτικών Στρατών (Κομμουνιστικών) της Βαλκανικής», «για την εθνική απελευθέρωση και για την εξασφάλιση της λαϊκής κυριαρχίας σ' όλες τις Βαλκανικές χώρες». Δια του Συμφωνητικού αυτού καθορίζετε, επίσης, ότι πρέπει να αναγνωρισθεί το δικαίωμα της αυτοδιαθέσεως, της αποσχίσεως ή της ενώσεως με άλλους λαούς, σ' όλον τον Μακεδονικό λαό! (Η ύπαρξη του εν λόγω Συμφωνητικού προκύπτει εκ του κειμένου του δημοσιευομένου εγγράφου εις την σελίδα 13 του βιβλίου «Η εναντίον της Ελλάδος επιβουλή», εκδόσεως 1947).

Υπάρχουν, επίσης και αρκετά έτερα επίσημα έγγραφα αποδεικτικά στοιχεία, διάτων οποίων πιστοποιείται η προδοτική συνεργασία του Ε.Λ.Α.Σ. μετά των αρχών Κατοχής (κυρίως των Βουλγάρων), ως και μετά των κομμουνιστικών

οργανώσεων Αλβανίας και Γιουγκοσλαβίας, τα οποία όμως δεν φέρουν την υπογραφή του «Άρη Βελουχιώτη», αλλά την τοιαύτη, είτε υποταγμένων εις αυτόν «καπεταναίων» του Ε.Λ.Α.Σ., είτε εκπροσώπων ή μελών του «Γενικού Στρατηγείου» του Ε.Λ.Α.Σ.

Ο λόγος του Βελουχιώτη στην Δεσφίνα τον Σεπτέμβριο του 1943, όπως τον δημοσίευσε η εφημερίδα «Πατριώτης» (τεύχος 4), όργανο της Απελευθερωτικής Επαρχιακής Κίνησης του ΕΑΜ / ΕΛΑΣ κι όπου κάνει λόγο για τα φυσικά σύνορα της Ελλάδας, τα οποία κατά την γνώμη του φτάνουν ως τον...Όλυμπο (θα πρέπει να σημειωθεί πάντως, πως η γνησιότητα του συμβάντος αμφισβητείται):

Σύντροφοι, τον σκοπό μας μέχρι της στιγμής δεν τον είχαμε αποκαλύψει για λόγους σκοπιμότητας.

Τώρα εμείς παιδιά του φτωχού λαού και πρωτοπόροι του αγώνα θα αγωνισθούμε για να δώσουμε μια πραγματική ελευθερία στους λαούς, γιατί αυτό που γίνεται σήμερα σε μας, είναι μέρος διεθνούς αγώνα που όλοι οι λαοί ξυπνήσανε θέλουνε να διώξουνε τους τυράννους όχι μόνο αυτούς που έχουμε εδώ αλλά και αυτούς που αύριο θα μας κατακτήσουνε για να μας κάνουνε οικονομικούς τους δούλους για αιώνες ολόκληρους, γιατί αυτοί μεν που είναι εδώ θα φύγουνε μια μέρα, όπως και από κάθε γωνιά της γης, οι κεφαλαιοκράτες όμως του Λονδίνου και της Αμερικής θα επιβάλλουν τη δύναμή τους.

Αλλά εμείς οι λαοί που ξυπνήσαμε πια δεν θα τους επιτρέψουμε να μας υποδουλώσουνε, γιατί τη δύναμη την έχουμε στα χέρια μας.

Σκοπός μας δεν είναι να χτυπήσουμε τους Γερμανούς και τους Ιταλούς στρατιώτες, γιατί κι αυτοί είναι σαν και εμάς αδέρφια μας και είναι όργανα των διάφορων φασιστών και κεφαλαιοκρατών για τη κατάκτηση και υποδούλωση των λαών και γιαυτό τους έστειλαν εδώ κάτω.

Λοιπόν να μην τρέφετε μίσος γι αυτούς. Φταίνε οι διάφοροι Βόλπι και Γιούγκερς της Ιταλίας και Γερμανίας.

Εάν ρωτήσεις καλά , καλά κάθε στρατιώτη , αυτούς τι επιθυμεί δεν θέλει τίποτε άλλο από του να φτάσει σύντομα σπίτι του, στη δουλειά του και στα παιδιά του. Σας φέρνω παράδειγμα πως μας επιβάλλανε στο 1912 και στο 17 και μετά στα 20 να πολεμήσουμε για να κατακτήσουμε τη Μακεδονία και τη Θράκη και τη Μικρά Ασία και να υποδουλώσουμε λαούς σαν τους Βουλγάρους και τους Τούρκους και να ανοίξουμε έτσι ένα άσπονδο μίσος μεταξύ μας, ιδίως με τους Βουλγάρους ενώ τα φυσικά σύνορα της Ελλάδος, δεν είναι πέραν από τον Όλυμπο και μπορούμε πολύ καλά να ζήσουμε χωρίς να έχουμε υποδουλώσει άλλο

λαό.

Ο πρώτος μας σκοπός που θα έχουμε μόλις επικρατήσουμε θα είναι να σφάξουμε όλη την άτιμη φάρα των αξιωματικών του αστικού στρατού που άλλο δεν κάνανε πριν παρά κινήματα για να παίρνουνε γαλόνια μισθούς και να γίνονται Πρόεδροι Δημοκρατίας ή Βασιλιάδες. Το κίνημα του Ζέρβα είναι κίνημα πουλημένο στους Εγγλέζους και αντιπροσωπεύει τα συμφέροντα τους. Είναι τελείως ξένο με τον Ελληνικό λαό, αλλά έχουμε και μ αυτόν λογαριασμούς που πολύ γρήγορα θα τους ξεκαθαρίσουμε για να φύγει κάθε εμπόδιο από το δρόμο μας.

Εμείς τα παιδιά του φτωχού λαού είμαστε ικανοί και αξιωματικοί να γίνουμε και να διοικήσουμε τον τόπον μας.

Σύντροφοι, γιατί από τώρα και στο εξής έτσι θα λεγόμαστε, δεν έχουμε τίποτε να κρύψουμε από το λαό.

Οι νίκες μας στο Στάλιγκραντ και στο Χάρκοβο μας φέρνουνε μια ώρα αρχύτερα στη πραγματική λεβεντιά.

Δεν περιμένουμε τίποτε άλλο από ένα σύνθημα από το Κέντρο για να ξεχυθούμε στα πεζοδρόμια και στους δρόμους, στα μέγαρα και στις πολυκατοικίες τις Αθήνας για να ξεκαθαρίσουμε μια για πάντα τους λογαριασμούς μας.

Από τώρα και στο εξής όλοι πάνω στα πηλίκια σας θα γράψετε με κόκκινα γράμματα «Ερυθρός Λαϊκός Απελευθερωτικός Στρατός ΕΛΑΣ Ζωή ή θάνατος».

Ο Δήμος Λαμιέων, προς τιμήν του έχει αναγύρει ανδριάντα του Άρη Βελουχιώτη. Το άγαλμα του έφιππου Άρη Βελουχιώτη βρίσκεται στην Πλατεία Λαού.

Αξίζει πάντως να σημειωθεί πως όταν έγινε αυτό (επί δημαρχίας Γεωργίου Ντελή), σημειώθηκαν πολλές αντιδράσεις από μέρος της τοπικής κοινωνίας, καθώς ο Άρης Βελουχιώτης, λόγω ακριβώς της αμφιλεγόμενης προσωπικότητάς του, δεν χαίρει της γενικής εκτίμησης του Φθιωτικού κόσμου κι από πολλούς θεωρείται προσβολή και «ύβρις» η ύπαρξη αυτού του ανδριάντα στο κέντρο της Λαμίας.

Για το θέμα αυτό, ο Ηλίας Πετρόπουλος, γράφει χαρακτηριστικά («Ο κουραδοκόφτης», σελ. 127):

Η βιβλιογραφική καθώς και η προφορική μυθολογία περί Βελουχιώτη, αφήνει εκκρεμή σοβαρότατα προβλήματα. Η εθελοτυφλία των ιστοριογράφων, ισούται με την ανοησία του λαού. Στήσαμε τον ανδριάντα του Άρη στη Λαμία και πάψαμε να σκεφτόμαστε...

Ο Βελουχιώτης, λίγους μήνες πριν τον θάνατό του, στις 30 Δεκεμβρίου του 1944, είχε νυμφευθεί την Ειρήνη Λελέκου, την μετέπειτα διάσημη ηθοποιό Ειρήνη Παππά (το επώνυμο «Παππά», το απέκτησε από τον μετέπειτα σύζυγό της Άλκη Παππά), όπως προκύπτει από ληξιαρχική πράξη γάμου που βρίσκεται στην Υπάτη Φθιώτιδος.

Πηγές

evrytan.gr | athens.indymedia.org | homepages.pathfinder.gr/nfinnos | www.geocities.com/altlinks | asxetos.gr | el.wikipedia.org | smartwolf73.spaces.live.com | ellas.pblogs.gr | tovima.dolnet.gr | politikokafeneio.com | rizospastis.gr | andistasi.gr | el.wikipedia.org | phorum.gr | zougla.gr | neomonastiri.net | konstantinosdavanelos.blogspot.com